

FREE STATE PROVINCE

APPROPRIATION BILL

(MEMBER OF THE EXECUTIVE COUNCIL RESPONSIBLE FOR FINANCE)

[B2-2017]

PROVINSIE VRYSTAAT

BEGROTINGSWETSONTWERP

(LID VAN DIE UITVOERENDE RAAD VERANTWOORDELIK VIR
FINANSIES)

[W2-2017]

BILL

To provide for the appropriation of money from the Provincial Revenue Fund for the requirements of the Free State Province in the 2017/18 financial year and to provide for matters incidental thereto.

PREAMBLE

WHEREAS section 226(2) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996, provides that money may be withdrawn from the Provincial Revenue Fund only in terms of an appropriation by an Act of the Provincial Legislature;

AND WHEREAS section 26 of the Public Finance Management Act, 1999 (Act No. 1 of 1999) provides that the Provincial Legislature must appropriate money for each financial year for the requirements of the Province;

BE IT THEREFORE ENACTED by the Provincial Legislature of the Free State Province, as follows:-

Definitions

5

1. In this Act, unless the context indicates otherwise, any word or expression to which a meaning has been assigned in the Public Finance Management Act has the meaning assigned to it in that Act and -

10

“**Act**” includes the Schedules;

“**conditional grants**” means allocations to provinces, local government or municipalities from the national government’s share of revenue raised nationally, provided for in section 214(1)(c) of the Constitution of the Republic of South Africa, 1996;

15

“**current payments**” means any payments made by a provincial department classified as or deemed to be a current payment in terms of the instructions issued in the *Guidelines for Implementing the Economic Reporting Format* (September 2009), in terms of section 76 of the Public Finance Management Act;

20

“**earmarked funds**” means allocations to provincial departments for a specific purpose, subject to section 7A of the Free State Finance Management Act, 2003 (Act No. 1 of 2003);

25

“payments for capital assets” means any payments made by a provincial department classified as or deemed to be a payment for capital assets in terms of the instructions issued in the *Guidelines for Implementing the Economic Reporting Format* (September 2009) and the *Asset Management Framework* (April 2004, Version 3.3), in terms of section 76 of the Public Finance Management Act; 5

“payments for financial assets” means any payments made by a provincial department classified as or deemed to be a payment for financial assets in terms of the instructions issued in the *Guidelines for Implementing the Economic Reporting Format* (September 2009), in terms of section 76 of the Public Finance Management Act; 10

“Public Finance Management Act” means the Public Finance Management Act, 1999 (Act No. 1 of 1999); and 15

“transfers and subsidies” means any payments made by a provincial department classified as or deemed to be a transfer or subsidy payment in terms of the instructions issued in the *Guidelines for Implementing the Economic Reporting Format* (September 2009), in terms of section 76 of the Public Finance Management Act. 20

Appropriation of money for the requirements of the Province

2. (1) Subject to the provisions of the Public Finance Management Act, there are hereby appropriated out of the Provincial Revenue Fund for the requirements of the Province in respect of the financial year 2017/18, the amounts of money contemplated in subsection (2). 25

(2) Appropriations by the Provincial Legislature of money from the Provincial Revenue Fund for the requirements of the Province in the 2017/18 financial year, to votes and main divisions within a vote, and for the specific listed purposes, are set out in the Schedules. 30

Short title

3. This Act is called the Appropriation Act, 2017. 35

WETSONTWERP

Om voorsiening te maak vir die bewilliging van geld uit die Provinsiale Inkomstefonds vir die behoeftes van die Provinsie Vrystaat in die 2017/18 boekjaar en om voorsiening te maak vir sake wat daarmee gepaard gaan.

AANHEF

AANGESIEN artikel 226(2) van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996, voorsiening daarvoor maak dat geld onttrek kan word uit die Provinsiale Inkomstefonds ingevolge 'n bewilliging deur 'n Wet van die Provinsiale Wetgewer;

EN AANGESIEN artikel 26 van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet Nr. 1 van 1999) voorsiening daarvoor maak dat die Provinsiale Wetgewer geld moet bewillig vir elke boekjaar vir die behoeftes van die Provinsie;

WORD DAAR BEPAAL deur die Provinsiale Wetgewer van die Provinsie Vrystaat, soos volg:-

Woordskrywing

5

1. In hierdie Wet, tensy uit die samehang anders blyk, het enige woord of uitdrukking waaraan 'n betekenis in die Wet op Openbare Finansiële Bestuur geheg is, die betekenis aldus daaraan geheg in daardie Wet, en beteken -

10

“**betalings van finansiële bates**” enige betalings gemaak deur 'n provinsiale departement wat geklassifiseer word as of geag word om 'n betaling vir finansiële bates te wees ingevolge die instruksies uitgereik in die “*Guidelines for Implementing the Economic Reporting Format*” (September 2009), kragtens artikel 76 van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur;

15

“**betalings van kapitaalbates**” enige betalings wat deur 'n provinsiale departement gemaak word wat geklassifiseer moet word as of geag word om 'n betaling te wees ten opsigte van kapitaalbates in ooreenstemming met die “*Guidelines for Implementing the Economic Reporting Format*” (September 2009) en die “*Asset Management Framework*” (April 2004, Weergawe 3.3), kragtens artikel 76 van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur;

20

“**lopende betalings**” enige betalings wat deur 'n provinsiale departement gemaak word wat geklassifiseer moet word as of geag word om 'n lopende betaling te wees ten opsigte van die instruksies uitgereik in die “*Guidelines for Implementing the Economic Reporting Format*” (September 2009) kragtens artikel 76 van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur;

25

5 “**oordragbetalings en subsidies**” enige betalings gemaak deur ‘n provinsiale departement wat geklassifiseer word as of geag word om ‘n oordragbetaling of subsidie te wees ingevolge die instruksies uitgereik in die “*Guidelines for Implementing the Economic Reporting Format*” (September 2009), kragtens artikel 76 van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur;

10 “**toegewysde fondse**” toekennings aan provinsiale departemente vir ‘n spesifieke doel, onderhewig aan artikel 7A van die Vrystaatse Wet op Finansiële Bestuur, 2003 (Wet No. 1 van 2003);

15 “**voorwaardelike toelae**” toekennings aan provinsies, plaaslike regering of munisipaliteite uit die nasionale regering se deel van inkomste wat nasionaal ingesamel is, soos bepaal in artikel 214(1)(c) van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996;

“**Wet**” sluit die Skedules in; en

20 “**Wet op Openbare Finansiële Bestuur**” die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet No. 1 van 1999).

Bewilliging van geld vir die benodighede van die Provinsie

- 25 2. (1) Behoudens die bepalings van die Wet op Openbare Finansiële Bestuur word daar hierby uit die Provinsiale Inkomstefonds vir die behoeftes van die Provinsie ten opsigte van die boekjaar 2017/18, die bedrae geld soos beoog in subartikel (2) bewillig.
- 30 (2) Bewilliging deur die Provinsiale Wetgewer van geld uit die Provinsiale Inkomstefonds vir die behoeftes van die Provinsie in die 2017/18 boekjaar, na begrotingsposte en hoofindelings binne ‘n begrotingspos, en vir die bepaalde gelyste doeleindes, word in die Skedules uiteengesit.

Korttitel

- 35 3. Hierdie Wet heet die Begrotingswet, 2017.

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Total Vote	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
1	Premier	564 980	259 385	52 234		249 922	3 439	
2	Free State Legislature	234 044	129 819	49 310		52 705	2 210	
3	Economic, Small Business Development, Tourism and Environmental Affairs	558 780	237 891	147 451		138 965	34 473	
4	Free State Provincial Treasury	315 314	205 484	101 405		6 369	2 056	
5	Health	9 774 916	6 381 379	2 434 165	221	247 195	711 956	
6	Education	12 739 378	10 061 109	878 751	50	1 237 274	562 194	
7	Social Development	1 172 295	631 264	95 188		425 248	20 595	
8	Co-operative Governance and Traditional Affairs	407 187	213 234	129 150		54 646	10 157	
9	Public Works and Infrastructure	1 522 356	401 423	557 008		349 655	214 270	
10	Police, Roads and Transport	2 720 070	692 934	1 269 762		265 485	491 889	
11	Agriculture and Rural Development	758 809	365 437	71 382		289 964	32 026	
12	Sport, Arts, Culture and Recreation	687 295	315 390	152 775		96 319	122 811	
13	Human Settlements	1 442 894	169 501	59 447		1 207 815	6 131	
Total		32 898 318	20 064 251	5 998 027	271	4 621 562	2 214 207	

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON PREMIER (As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
1	Premier <i>Aim: To enable the Premier to fulfill constitutional obligations and other related functions through the effective and efficient utilisation of resources of the Free State Provincial Government.</i>	564 980	259 385	52 234		249 922	3 439	
1	Administration ..... <i>To provide executive support to the Premier, Provincial Executive Council and the Director General in respect of strategic and operational management in fulfilling their legislative and oversight functions and in promoting good corporate governance.</i>	65 086	46 740	17 416		22	908	
2	Institutional Development ..... <i>To guide and coordinate Provincial Departments with regard to transverse corporate support functions and to attend to Departmental-specific matters.</i> <i>Of which</i> <i>Earmarked funds</i> – Provincial Bursaries	336 747	64 449	21 615		248 340	2 343	
3	Policy and Governance ..... <i>The provision of provincial strategic management services is achieved through integrated planning and research, cluster and provincial government programme coordination and integration as well as the monitoring and evaluation of government performance.</i> <i>Of which</i> <i>Earmarked funding</i> – Economist Function – HIV and Aids Function – Harrismith Logistic Hub – NGO adoption	45 606	34 023	9 980		1 415	188	
			4 580	1 114		1 000		
			3 000					

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON PREMIER (As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
4	Provincial Monitoring and Evaluation Branch ..... <i>To give effect to the vision of the Department to lead the Free State Province towards Service Excellence and the mission of the Department to provide strategic direction and coordinate integrated service delivery within government in the Free State. To drive Free State government performance through M&E and manage and coordinate the Free State Integrated Service Delivery through Operation Hlasela.</i>	117 541	114 173	3 223		145		
	<i>Of which</i> <i>Earmarked funding</i> <ul style="list-style-type: none"> - Community Development Workers - Human Resource Capacity 		75 926	2 400				

Premier

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON FREE STATE LEGISLATURE

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
2	Free State Legislature <i>Aim: To provide funding for the legislative and institutional support services required by the Legislature to fulfill its constitutional functions.</i>	234 044	129 819	49 310		52 705	2 210	
1	Administration ..... <i>To provide administrative and financial management support to the Legislature.</i> <i>of which</i> <i>– Statutory Amount</i>	140 174	96 001	41 634		454	2 085	
2	Facilities for Members and Political Parties ..... <i>To facilitate the necessary arrangements for members.</i>	55 663		3 412		52 251		
3	Parliamentary Services ..... <i>To provide quality legal and procedural support, house proceedings, committee services, research, translation and interpretation to the Legislature.</i>	38 207	33 818	4 264			125	

Free State Legislature

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON ECONOMIC, SMALL BUSINESS DEVELOPMENT, TOURISM AND ENVIRONMENTAL AFFAIRS

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
3	Economic, Small Business Development, Tourism and Environmental Affairs							
	<i>Aim: A prosperous Free State through sustainable economic growth and a healthy environment for all.</i>	558 780	237 891	147 451		138 965	34 473	
1	Administration	144 194	91 911	51 631		4	648	
	<i>To provide leadership, strategic management in accordance with the legislation, regulations, policies and ensure appropriate support service to all other programmes.</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Earmarked funds</i>							
	– NGO adoption			1 000				
2	Environmental Affairs	174 338	93 952	48 376		276	31 734	
	<i>The implementation of legislation and policies in the areas of Air Quality, Biodiversity, Climate Change, Compliance Monitoring, Environmental Impact, Protected Areas, Pollution Control, Protected Areas and Waste Management.</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grant</i>							
	– Expanded Public Works Programme Integrated Grant for Provinces			2 000				
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Infrastructure Enhancement Allocation			14 777			30 895	
	– Waste Management			2 000				
3	Economic and Small Business Development	221 972	44 050	37 237		138 685	2 000	
	<i>To enhance the development and growth of businesses in the province through training as well as providing of non-financial and financial support.</i>							

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON ECONOMIC, SMALL BUSINESS DEVELOPMENT, TOURISM AND ENVIRONMENTAL AFFAIRS

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
	<i>Of which</i> <i>Transfers</i> <ul style="list-style-type: none"> – Free State Development Corporation – Free State Gambling, Liquor and Tourism Authority (FSGLTA) <i>Earmarked funds</i> <ul style="list-style-type: none"> – Appointments of Small Business Development – Radical Economic Transformation (FDC) – Maluti SEZ (FDC) – Flee Market Development and Support – Global Trade (round table) – Flower Festival (FSGLTA) 					1 260	93 425	
				10 451		7 000		
				10 000		20 000		
						4 000		
				10 000				
				2 000				
						12 000		
4	Tourism	18 276	7 978	10 207			91	
	<i>To create an enabling Tourism environment through legislation, policy and strategy development</i> <i>Of which</i> <i>Earmarked funds</i> <ul style="list-style-type: none"> – Tourism Promotion 			4 000				

Economic, Small Business Development, Tourism & Environmental Affairs

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON FREE STATE PROVINCIAL TREASURY

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
4	Free State Provincial Treasury							
	<i>Aim: To promote prudent financial management of provincial resources.</i>	315 314	205 484	101 405		6 369	2 056	
1	Administration	103 840	76 263	24 325		1 369	1 883	
	<i>To provide leadership and strategic management in accordance with legislation, regulations and policies as well as to ensure there is appropriate support service to all other programmes.</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Earmarked funds</i>							
	– NGO adoption					1 000		
2	Sustainable Resource Management	41 896	38 473	3 274			149	
	<i>To provide professional advice and support to the MEC on provincial economic analysis, fiscal policy, public finance development and management of the annual budget process.</i>							
3	Asset and Liabilities Management	76 814	36 933	39 881				
	<i>To provide policy direction, by facilitating the effective and efficient management of physical and financial assets, PPP's and liabilities.</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Transversal Commitments			16 596				
4	Financial Governance	29 054	21 779	7 251			24	
	<i>To promote accountability through substantive reflection of financial activities of the Province as well as compliance with financial norms and standards.</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Software for Internal Auditors (Team Mate)			1 000				
	– Financial Intervention measures			5 000				

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON FREE STATE PROVINCIAL TREASURY

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
5	Municipal Finance Management	63 710	32 036	26 674		5 000		
	<i>To improve the state of financial governance and management at local government level.</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Municipal Support Programme			25 000		5 000		

Free State Provincial Treasury

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON HEALTH

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
5	Health							
	<i>Aim: To provide comprehensive health services, which include the prevention of disease, promotion of health, curative and rehabilitation services.</i>	9 774 916	6 381 379	2 434 165	221	247 195	711 956	
1	Administration ..... <i>To conduct the strategic management and overall administration of the Department of Health.</i>	279 061	231 598	42 011	101	2 474	2 877	
2	District Health Services ..... <i>To render primary health care services and district hospital services.</i> <i>Of which</i> <i>Conditional grant</i>	3 953 592	2 573 897	1 205 022	109	120 556	54 008	
	– Comprehensive HIV, Aids and TB Grant		364 212	660 245	26	112 249	11 676	
	– Social Sector Expanded Public Works Programme Incentive Grant			254		4 199		
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Mobile Clinics Programme			53 400				
3	Emergency Medical Services ..... <i>The rendering of pre-hospital emergency medical services including inter-hospital transfers and planned patient transport.</i>	590 777	407 104	159 524		534	23 615	
4	Provincial Hospital Services ..... <i>Delivery of hospital services, which are accessible, appropriate, effective and provide general specialist services, including a specialized rehabilitation service, as well as a platform for training health professionals and research.</i>	1 493 220	1 200 611	274 148	4	5 158	13 299	
4.1	General (Regional) Hospitals		906 102	224 389	3	2 131	11 207	
4.2	Public-Private Partnerships							
4.3	Psychiatric/Mental Hospitals		294 509	49 759	1	3 027	2 092	
5	Central Hospital Services ..... <i>To provide tertiary health services and create a platform for the training of health workers.</i>	2 430 466	1 683 039	612 584		8 153	126 690	
5.1	Central Hospital Services <i>Of which</i> <i>Conditional grant</i>		1 072 571	385 676		5 500	83 000	
	– Health Professions Training and Development Grant		124 773	22 200			19 000	
	– National Tertiary Services Grant		320 921	252 435		4 000	64 000	
5.2	Public-Private Partnerships			11 900				
5.3	Provincial Tertiary Hospital Services <i>Of which</i> <i>Conditional grants</i>		610 468	215 008		2 653	43 690	
	– National Tertiary Services Grant		188 879	149 355		1 313	37 122	

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON HEALTH

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
6	Health Sciences and Training	245 775	157 307	16 162	6	69 950	2 350	
	<i>Rendering of training and development opportunities for actual and potential employees of the Department of Health.</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Bursaries of Cuban doctors					50 268		
7	Health Care Support Services	186 315	108 143	32 497	1	40 370	5 304	
	<i>To render support services required by the Department to realise its aims.</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Medical Depot					40 000		
8	Health Facilities Management	595 710	19 680	92 217			483 813	
	<i>Provision of new health facilities and the refurbishment, upgrading and maintenance of existing facilities.</i>							
8.1	Community Health Facility			11 973			99 473	
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grant</i>							
	– Health Facility Revitalisation Grant			3 035			99 473	
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Infrastructure Enhancement Allocation			8 938				
8.2	District Hospital Services		18 000	33 557			196 602	
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grant</i>							
	– Health Facility Revitalisation Grant		18 000	33 557			196 602	
8.3	Provincial Health Services			8 000			119 130	
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grant</i>							
	– Health Facility Revitalisation Grant			8 000			119 130	
8.4	Emergency Medical Rescue Services			4 000			13 822	
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grant</i>							
	– Health Facility Revitalisation Grant			4 000			13 822	
8.5	Central Hospital Services						38 500	
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grant</i>							
	– Health Facility Revitalisation Grant						38 500	
8.6	Other Facilities		1 680	34 687			16 286	
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grant</i>							
	– Health Facility Revitalisation Grant			13 752			4 286	
	– Expanded Public Works Programme Integrated Grant for Provinces		1 680	320				
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Infrastructure Enhancement Allocation			3 000			12 000	
	– Repair and Maintenance of Medical Gas Equipment			10 000				

Health

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON EDUCATION

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
6	Education							
	<i>Aim: To be a Department that strives for quality, universal education that is internationally competitive.</i>	12 739 378	10 061 109	878 751	50	1 237 274	562 194	
	1 Administration	1 026 807	775 448	214 220	50	3 992	33 097	
	<i>To provide overall management of the education system in accordance with the National Education Policy Act, the Public Finance Management Act and other policies.</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Earmarked funds</i>							
	– NGO adoption					1 000		
	2 Public Ordinary School Education	9 764 255	8 549 982	251 503		952 951	9 819	
	<i>To provide public ordinary education from Grades 1 to 12 in accordance with the South African Schools Act and White Paper 6 on inclusive education (E-learning is also included).</i>							
	2.1 Public Primary Level		5 028 514	96 694		387 587	920	
	<i>Of which</i>							
	<i>Earmarked funds</i>							
	– School Transfers					9 000		
	2.2 Public Secondary Level		3 488 956	70 819		219 038	8 390	
	<i>Of which</i>							
	<i>Earmarked funds</i>							
	– School Connectivity			17 000				
	2.3 Human Resource Development			38 487			60	
	2.4 School Sport, Culture and Media Services		32 512	2 076			249	
	2.5 Conditional Grants			43 427		346 326	200	
	<i>Of which</i>							
	– National School Nutrition Programme Grant			9 686		346 326	200	
	– Maths, Science & Technology Grant			33 741				
	3 Independent School Subsidies	77 752				77 752		
	<i>To support independent schools in accordance with the South African Schools Act.</i>							
	4 Public Special School Education	474 283	395 749	7 528		70 144	862	
	<i>To provide compulsory public education in special schools in accordance with the South African Schools Act and White Paper 6 on inclusive education. (Including E-Learning)</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grants</i>							
	– National School Nutrition Programme Grant					2 200		
	– Learners with Profound Intellectual Disabilities Grant		6 253	4 253			862	

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON EDUCATION (As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
5	Early Childhood Development	158 207	129 236	9 904		19 067		
	<i>To provide Early Childhood Education (ECD) at the Grade R and Pre-Grade R in accordance with White Paper 5. (E-learning is also included)</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grants</i>							
	– Social Sector Expanded Public Works Programme Incentive Grant for Provinces		1 343	336				
6	Infrastructure Development	679 913	21 000	143 332			515 581	
	<i>To provide and maintain infrastructure facilities for schools and non-schools.</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grants</i>							
	– Education Infrastructure Grant		21 000	138 332			502 303	
	– Expanded Public Works Programme Integrated Grant for Provinces						2 000	
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Infrastructure Enhancement Allocation			5 000			11 278	
7	Examination and Education Related Services	558 161	189 694	252 264		113 368	2 835	
	<i>To provide the education institutions as a whole with examination and education related services.</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grants</i>							
	– HIV and AIDS (Life Skills Education) Grant		1 400	12 004			576	
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Intervention Matric Support Programme					10 000		
	– Learning and Teaching Support Material			24 000				
	– Hymaths			19 000				

Education

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON SOCIAL DEVELOPMENT

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
7	Social Development							
	<i>Aim: To meet the human and social needs of the poor and vulnerable communities through an inter-sectoral and integrated developmental social service.</i>	1 172 295	631 264	95 188		425 248	20 595	
1	Administration	250 997	184 169	54 905		2 158	9 765	
	<i>To provide strategic management and support services at all levels in the Department.</i>							
	<i>Of which</i>							
	– Transfers to Households					293		
	– Transfers to Departmental Agencies and Accounts					1 865		
2	Social Welfare Services	201 333	108 137	9 433		83 501	262	
	<i>To provide integrated developmental social welfare services to the poor and vulnerable in partnership with stakeholders and civil society organisations.</i>							
	<i>Of which</i>							
	– Transfers to Households					83		
	– Transfers to NPO's					83 418		
	2.1 Services to Older Persons					42 057		
	2.2 Services to Persons with Disabilities					22 066		
	2.3 HIV/AIDS					19 295		
	<i>Conditional grant</i>							
	– Social Worker Employment Grant		1 495					
3	Children and Families	447 079	130 639	15 933		290 313	10 194	
	<i>To provide comprehensive child and family care and support services to communities in partnership with stakeholders and civil society organizations.</i>							
	<i>Of which</i>							
	– Transfers to Households							
	– Transfers to NPO's					290 313		
	3.1 Care and Services to Families					4 360		
	3.2 Child Care and Protection					31 765		
	3.3 ECD and Partial Care					220 947		
	3.4 Child and Youth Care Centres					25 206		
	3.5 Community Based Care Services to Children					8 035		

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON SOCIAL DEVELOPMENT

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grant</i>							
	– Early Childhood Development Grant		1 612	8 477		8 309		
	– Social Worker Employment Grant		1 757					
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Early Childhood Development					212 638	4 500	
	– Office on the Rights of Children		431	1 112				
4	Restorative Services	131 992	104 670	11 001		16 075	246	
	<i>To provide integrated developmental social crime prevention and anti-substance abuse services to the most vulnerable in partnership with stakeholders and civil society organizations.</i>							
	<i>Of which</i>							
	– Transfers to Households							
	– Transfers to NPO's					16 075		
	4.1 Crime Prevention and Support					2 687		
	4.2 Victim Empowerment					7 412		
	4.3 Substance Abuse, Prevention and Rehabilitation					5 976		
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grant</i>							
	– Substance Abuse Treatment Grant		8 538	5 699				
5	Development and Research	140 894	103 649	3 916		33 201	128	
	<i>To provide sustainable development programmes which facilitate empowerment of communities, based on empirical research and demographic information at provincial and district level.</i>							
	<i>Of which</i>							
	– Transfers to Households					14		
	– Transfers to NPO's					33 187		
	5.1 Poverty Alleviation and Sustainable Livelihood					22 187		
	5.2 Youth Development					9 600		
	5.3 Women Development					1 400		
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grant</i>							
	– Social Sector Expanded Public Works Programme Incentive Grant for Provinces					13 823		
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Sanitary Towels					6 000		

Social Development

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON CO-OPERATIVE GOVERNANCE AND TRADITIONAL AFFAIRS

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
8	Co-operative Governance and Traditional Affairs <i>Aim: Integrated, responsive and developmental local governance.</i>	407 187	213 234	129 150		54 646	10 157	
1	Administration ..... <i>To provide leadership and support to the Department in accordance with all applicable Acts and policies.</i>	139 703	77 757	58 030		1 203	2 713	
2	Local Governance ..... <i>To facilitate the creation of accountable and sustainable local governance through effective collaboration with all stakeholders.</i> <i>Of which</i> <i>Earmarked funds</i> – Operation Clean Audit – Municipal Support Programme – NGO adoption	122 653	44 477	33 105	20 381	43 780 9 000 1 000	1 291	
3	Development and Planning ..... <i>To promote and facilitate integrated development and planning on local government level.</i> <i>Of which</i> <i>Earmarked funds</i> – Water laboratory municipal support – Fire fighting equipment	91 706	43 072	34 237	5 000	8 583	5 814 5 000	
4	Traditional Institutional Management ..... <i>To promote and facilitate viable and sustainable traditional institutions.</i>	42 818	39 645	2 142		741	290	
5	House of Traditional Leaders ..... <i>To promote and enhance the effective and efficient functioning of the FS House of Traditional Leaders.</i>	10 307	8 283	1 636		339	49	

Co-operative Governance & Traditional Affairs

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON PUBLIC WORKS AND INFRASTRUCTURE

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
9	Public Works and Infrastructure <i>Aim: To ensure the provision, promotion and sound management of assets and infrastructure systems which are safe, affordable, reliable, accessible and sustainable.</i>	1 522 356	401 423	557 008		349 655	214 270	
1	Administration ..... <i>To provide the Department with administrative, strategic, financial and corporate support services in order to ensure that it delivers on its mandate in an integrated, efficient, effective and sustainable manner.</i> <i>Of which</i> <i>Earmarked funds</i> – NGO adoption	126 869	81 027	41 978		976	2 888	
2	Public Works Infrastructure ..... <i>To provide a balanced and equitable provincial government building infrastructure by promoting accessibility that is sustainable, integrated and environmentally sensitive which supports economic development and social empowerment.</i> <i>Of which</i> <i>Earmarked funds</i> – Property Rates Enhancement Allocation – Infrastructure Enhancement Allocation	1 213 334	304 544	472 694		348 679	87 417	
3	Expanded Public Works Programme ..... <i>To manage the implementation of programmes and strategies that lead to the development and empowerment of communities and contractors. This includes the provincial management and co-ordination of the Expanded Public Works Programme.</i> <i>Of which</i> <i>Conditional grants</i> – Expanded Public Works Programme Integrated Grant for Provinces <i>Earmarked funds</i> – Infrastructure Enhancement Allocation	182 153	15 852	42 336			123 965	
						345 636	38 559	
				10 900				123 728

Public Works & Infrastructure

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON POLICE, ROADS AND TRANSPORT

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
10	Police, Roads and Transport <i>Aim: To contribute towards the creation of a prosperous Free State through the facilitation of the provision of sustainable community safety, mobility and road infrastructure.</i>	2 720 070	692 934	1 269 762		265 485	491 889	
1	Administration ..... <i>To provide executive support to the Head of Department and all financial and non-financial systems within the Department.</i> <i>Of which</i> <i>Conditional grants</i> – Social Sector Expanded Public Works Programme Incentive Grant for <i>Earmarked funds</i> – Biometric & CCTV cameras – Cash in Transit – NGO adoption	302 252	196 906	82 366		886	22 094	
2	Provincial Secretariat for Police Services ..... <i>To monitor and oversee police conduct and performance in the delivery of services in the province.</i>	25 081	16 645	8 160		276		
3	Transport Operation ..... <i>To plan, regulate and facilitate the provision of transport services and infrastructure, through own provincial resources and through co-operation with national and local authorities, as well as the private sector in order to enhance the mobility of goods and all communities particularly those currently without or with limited access.</i> <i>Of which</i> <i>Conditional grants</i> – Public Transport Operations Grant <i>Earmarked funds</i> – Learner Transport	329 414	19 365	49 380		260 669		
						255 669		
				40 000				

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON POLICE, ROADS AND TRANSPORT

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
4	<p>Transport Regulation .....</p> <p><i>To establish, manage, and maintain a safe and efficient road traffic system by providing high quality pro active road traffic training, education, and effective road traffic law enforcement and to ensure that all privately and government owned vehicles registered in the province are licensed each year and that all drivers are appropriately authorised to drive their vehicles.</i></p> <p><i>Of which</i></p> <p><i>Earmarked funds</i></p> <p>– Post Office (SAPO)</p>	343 766	277 084	65 795		887		
5	<p>Transport Infrastructure .....</p> <p><i>To promote accessibility and the safe, affordable movement of people, goods and services through the delivery and maintenance of transport infrastructure that is sustainable, integrated and environmentally sensitive, and which supports and facilitates social empowerment and economic growth.</i></p> <p><i>Of which</i></p> <p><i>Conditional grants</i></p> <p>– Expanded Public Works Programme Integrated Grant for Provinces</p> <p>– Provincial Roads Maintenance Grant</p> <p><i>Earmarked funds</i></p> <p>– Infrastructure Enhancement Allocation</p>	1 719 557	182 934	1 064 061		2 767	469 795	
							5 666	
				891 731			383 000	
			182 934	172 330		2 767	81 129	

Police, Roads & Transport

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
11	Agriculture and Rural Development <i>Aim: To ensure a dynamic and prosperous agricultural sector and a better life for rural communities.</i>	758 809	365 437	71 382		289 964	32 026	
1	Administration ..... <i>To provide strategic direction and leadership within the Department of Agriculture and Rural Development .</i> <i>Of which</i> <i>Earmarked funds</i> – Infrastructure Enhancement Allocation – NGO Adoption	155 423	115 040	36 496		2 617	1 270	
2	Sustainable Resource Management ..... <i>To ensure implementation of Sustainable Resource Management by providing Engineering Services, Land Care, Land Use Management Services and Disaster Risk Management Support.</i> <i>Of which</i> <i>Conditional grants</i> – Land Care Programme Grant: Poverty Relief and Infrastructure Development <i>Earmarked funds</i> – Disaster Management (Boreholes & Army worms)	48 129	26 180	3 134		18 815		
3	Farmer Support and Development ..... <i>To provide support to all farmers through agricultural development programmes.</i> <i>Of which</i> <i>Conditional grants</i> – Comprehensive Agricultural Support Programme Grant – Ilima/Letsema Projects Grant – Expanded Public Works Programme Integrated Grant for Provinces <i>Earmarked funds</i> – Infrastructure Enhancement Allocation (Mohoma Mobung)	380 013	97 905	14 503		267 605		
			17 025	9 647		141 920	63 178	
						2 000		
						60 000		

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON AGRICULTURE AND RURAL DEVELOPMENT

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
4	Veterinary Services	69 450	54 624	8 326			6 500	
	<i>To provide veterinary services.</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Infrastructure Enhancement Allocation (Vet lab)			3 500			6 500	
5	Research and Technology Development Services	55 744	29 140	2 348			24 256	
	<i>To render needs based research, development and technology transfer services .</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Infrastructure Enhancement Allocation						23 256	
	– Water purification						1 000	
6	Agricultural Economics Services	10 435	9 561	874				
	<i>To provide timely and relevant agricultural economic services to the sector in support of sustainable agricultural and agri-business development to increase economic growth.</i>							
7	Structured Agricultural Education and Training	22 110	17 323	4 787				
	<i>To facilitate and provide structured agricultural education and training in line with the Agricultural Education and Training Strategy to all participants in the agricultural sector in order to establish a knowledgeable, prosperous and competitive sector.</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Infrastructure Enhancement Allocation			1 000				
8	Rural Development	17 505	15 664	914		927		
	<i>To plan, facilitate development and social cohesion through participatory approaches in partnership with all stakeholders.</i>							

Agriculture & Rural Development

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON SPORT, ARTS, CULTURE AND RECREATION

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
12	Sport, Arts, Culture and Recreation <i>Aim: The promotion, development and transformation of Sport, Arts, Culture and Recreation in order to contribute to sustainable economic growth and opportunities, nation building, good governance and social and human capital development.</i>	687 295	315 390	152 775		96 319	122 811	
1	Administration ..... <i>To conduct the overall management and administrative support of the Department.</i> <i>Of which</i> <i>Earmarked funds</i> – Infrastructure Enhancement Allocation	88 441	74 226	13 877			338	
2	Cultural Affairs ..... <i>To promote culture, conservation and management of cultural, historical assets and resources of the province by rendering various services.</i> <i>Of which</i> <i>Conditional grant</i> – Expanded Public Works Programme Integrated Grant for Provinces <i>Earmarked funds</i> – Infrastructure Enhancement Allocation – Arts and Culture (MACUFE) – Artists – Photographers – Community Radio Stations – Arts and Culture Programmes – Interdepartmental Choir competition – NGO Adoption	151 901	66 568	65 735		7 250	12 348	
			1 700	300				
				2 500			12 186	
				36 000				
				4 000				
				4 000				
				3 220				
				5 000				
				780				
						1 000		
3	Library and Archives Services ..... <i>Assist local library authorities in rendering of public library services and providing of an archive service in the province.</i> <i>Of which</i> <i>Conditional grant</i> – Community Library Services Grant <i>Earmarked funds</i> – Infrastructure Enhancement Allocation	247 226	129 981	39 306		7 500	70 439	
			95 000	26 517		5 500	32 000	
				5 300			38 390	

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON SPORT, ARTS, CULTURE AND RECREATION

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
4	Sport and Recreation	199 727	44 615	33 857		81 569	39 686	
	<i>To provide assistance to provincial sport associations and other relevant bodies to stimulate the development of sport. Formulate inputs regarding sport policy and promote sport programmes. Control, promote and develop the provincial sport academy. Develop and contribute towards sport marketing strategies. Facilitate development of facilities with a view to improving life of the disadvantaged. Promote and develop sport tourism through major events.</i>							
	<i>Of which</i>							
	<i>Conditional grant</i>							
	– Mass Participation and Sport Development Grant		2 849	27 386		65 520		
	– Social Sector Expanded Public Works Programme Incentive Grant for Provinces					1 519		
	<i>Earmarked funds</i>							
	– Infrastructure Enhancement Allocation			2 000			39 678	
	– OR Tambo Marathon			3 000				
	– Support to sport codes: Free State Stars					2 000		
	– Support to sport codes: Bloemfontein Celtics					2 000		

Sport, Arts, Culture & Recreation

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON HUMAN SETTLEMENTS

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Vote	Description	Vote and main divisions	Current Payments			Transfers and Subsidies	Payments for Capital Assets	Payments for Financial Assets
			Compensation of Employees	Goods and Services	Other			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
13	Human Settlements							
	<i>Aim: To manage housing delivery, development of integrated human settlements.</i>	1 442 894	169 501	59 447		1 207 815	6 131	
1	Administration ..... <i>To provide overall management in the Department in accordance with all applicable acts and policies.</i> <i>Of which</i> <i>Earmarked funds</i> <i>– NGO adoption</i>	124 301	89 372	33 929			1 000	
2	Housing Needs, Research and Planning ..... <i>To facilitate housing delivery.</i>	22 385	16 521	2 579		2 635	650	
3	Housing Development ..... <i>To provide individual subsidies and housing opportunities to beneficiaries in accordance with housing policy.</i> <i>Of which</i> <i>Conditional grants</i> <i>– Human Settlements Development Grant of which earmarked for mining towns Matjhabeng</i> <i>– Expanded Public Works Programme Integrated Grant for Provinces</i> <i>Earmarked funds</i> <i>– Demolition and Construction of 2 roomed houses</i> <i>– Top up of military veterans</i>	1 294 887	62 542	22 684		1 205 180	4 481	
4	Housing Asset Management and Property Management ..... <i>To provide for the effective management of housing.</i>	1 321	1 066	255				

Human Settlements

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON TRANSFERS AND SUBSIDIES

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Descriptions	Vote and main division	Forward estimates	
	2017/18	2018/19	2019/20
	R'000	R'000	R'000
Transfers to Municipalities:	408 743	456 718	479 933
Provincial Treasury	5 000	13 000	13 000
Maluti a Phofung	2 500	2 000	2 000
Mantsopa	2 500	11 000	11 000
Cooperative Governance and Traditional Affairs	50 607	69 872	72 235
Xhariep District	17 850	19 000	20 000
Unallocated	32 757	50 872	52 235
Public Works and Infrastructure	345 636	364 646	385 066
Mangaung	106 265	111 392	131 812
Letsemeng	2 069	2 189	2 189
Kopanong	4 117	4 356	4 356
Mohokare	188	199	199
Masilonyana	3 672	3 885	3 885
Tokologo	306	324	324
Tswelopele	1 648	1 744	1 744
Matjabeng	55 284	58 490	58 490
Nala	2 348	2 484	2 484
Setsoto	17 644	18 667	18 667
Dihlabeng	9 774	10 341	10 341
Nketoana	6 729	7 119	7 119
Maluti a Phofung	99 588	105 364	105 364
Phumelela	1 294	1 369	1 369
Mantsopa	529	560	560
Moqhaka	7 840	8 295	8 295
Nqwathe	8 507	9 000	9 000
Metsimaholo	8 247	8 725	8 725
Mafube	9 587	10 143	10 143
Sport, Arts, Culture and Recreation	7 500	9 200	9 632
Mangaung	2 000	2 000	2 000
Nketoana	2 750	3 600	3 816
Phumelela	2 750	3 600	3 816
Transfers to Public Entities:	132 685	137 660	144 899
Economic, Small Business Development, Tourism and Environmental Affairs	132 685	137 660	144 899
Free State Development Corporation	27 260	25 833	27 124
Free State Gambling, Liquor and Tourism Authority	105 425	111 827	117 775

APPROPRIATION BILL, 2017

SCHEDULE ON TRANSFERS AND SUBSIDIES

(As a charge to the Provincial Revenue Fund)

Descriptions	Vote and main division	Forward estimates	
	2017/18	2018/19	2019/20
	R'000	R'000	R'000
Transfers to other Departmental Agencies and Accounts:	148 913	140 698	148 801
Free State Legislature	52 251	58 341	63 706
Economic, Small Business Development, Tourism and Environmental Affairs	200	206	217
Health	59 087	42 000	42 000
Education	30 124	32 739	35 343
Social Development	1 865	2 001	2 101
Public Works and Infrastructure	11	14	14
Police, Roads and Transport	5 000	5 000	5 000
Agriculture and Rural Development	375	397	420
Transfers to Non-Profit Institutions:	1 821 993	1 799 659	1 859 246
Premier	1 000		
Free State Legislature	160	190	201
Free State Provincial Treasury	1 000		
Health	118 046	125 102	134 072
Education	1 187 150	1 219 970	1 269 135
Social Development	422 993	420 732	421 492
Co-operative Governance and Traditional Affairs	2 825	1 931	1 964
Sport, Arts, Culture and Recreation	88 819	31 734	32 382
Other transfers:	2 109 228	2 239 825	2 378 524
Premier	248 922	265 478	291 863
Free State Legislature	294	325	356
Economic, Small Business Development, Tourism and Environmental Affairs	6 080	5 000	5 000
Free State Provincial Treasury	369	392	414
Health	70 062	72 908	76 873
Education	20 000	20 000	20 000
Social Development	390	412	435
Co-operative Governance and Traditional Affairs	1 214	1 284	1 385
Public Works and Infrastructure	4 008	4 228	4 427
Police, Roads and Transport	260 485	272 001	287 232
Agriculture and Rural Development	289 589	294 548	320 781
Sport, Arts, Culture and Recreation			2 000
Human Settlements	1 207 815	1 303 249	1 367 758
Total transfers and subsidies:	4 621 562	2 834 203	3 003 356

Transfers & Subsidies

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotings-pos	Beskrywing	Totale Begrotings pos R'000	Lopende betalings			Oordrag-betalings en subsidies R'000	Betaling van Kapitaal bates R'000	Betaling van Finansie bates R'000
			Vergoeding van Werknemers R'000	Goedere & Dienste R'000	Ander R'000			
1	Premier	564 980	259 385	52 234		249 922	3 439	
2	Vrystaat Provinsiale Wetgewer	234 044	129 819	49 310		52 705	2 210	
3	Ekonomiese, Klein Sake Ontwikkeling, Toerisme en Omgewingsake	558 780	237 891	147 451		138 965	34 473	
4	Vrystaatse Provinsiale Tesourie	315 314	205 484	101 405		6 369	2 056	
5	Gesondheid	9 774 916	6 381 379	2 434 165	221	247 195	711 956	
6	Onderwys	12 739 378	10 061 109	878 751	50	1 237 274	562 194	
7	Maatskaplike Ontwikkeling	1 172 295	631 264	95 188		425 248	20 595	
8	Samewerkende Regering en Tradisionele Sake	407 187	213 234	129 150		54 646	10 157	
9	Openbare Werke en Infrastruktuur	1 522 356	401 423	557 008		349 655	214 270	
10	Polisie, Paaie en Vervoer	2 720 070	692 934	1 269 762		265 485	491 889	
11	Landbou en Landelike Ontwikkeling	758 809	365 437	71 382		289 964	32 026	
12	Sport, Kuns, Kultuur en Ontspanning	687 295	315 390	152 775		96 319	122 811	
13	Menslike Nedersettings	1 442 894	169 501	59 447		1 207 815	6 131	
Totaal		32 898 318	20 064 251	5 998 027	271	4 621 562	2 214 207	

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN PREMIER

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansie bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
1	Premier <i>Doel: Om die Premier in staat te stel om grondwetlike verpligtinge en ander verwante funksies na te kom deur die doelmatige en doeltreffende aanwending van hulpbronne van die Vrystaatse Provinsiale Regering.</i>	564 980	259 385	52 234		249 922	3 439	
1	Administrasie ..... <i>Om uitvoerende ondersteuning aan die Premier, Provinsiale Uitvoerende Raad en die Direkteur-Generaal te voorsien van strategiese en operasionele bestuur in die vervulling van hul wetgewende en oorsigfunksies en die bevordering van goeie korporatiewe bestuur.</i>	65 086	46 740	17 416		22	908	
2	Institusionele Ontwikkeling ..... <i>Om Provinsiale Departemente te lei en te koördineer met betrekking tot dwarsleggende korporatiewe ondersteuningsfunksies en om aan Departementspesifieke kwessies aandag te skenk.</i> <i>Waaronder</i> <i>Toegewysde fondse</i> <i>– Provinsiale Beurse</i>	336 747	64 449	21 615		248 340	2 343	
3	Beleid en Regering ..... <i>Die voorsiening van provinsiale strategiese bestuursdienste word bereik deur geïntegreerde beplanning en navorsing, groeps- en provinsiale regeringsprogramkoördinasie en integrasie sowel as die monitering en evaluering van regeringsprestasie.</i> <i>Waaronder</i> <i>Toegewysde fondse</i> <i>– Ekonomiesfunksie</i> <i>– MIV en Vigsfunksie</i> <i>– Harrismith Logistieke</i> <i>– NRO aanneming</i>	45 606	34 023	9 980		1 415	188	
						1 000		

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN PREMIER

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansie bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
4	Provinsiale Monitoring en Evalueringstak ..... <i>Om uitvoering te gee aan die visie van die Departement om die Vrystaat Provinsie na Uitnemende Diens te lei en die missie van die Departement om strategiese rigting en koördinasie van geïntegreerde dienslewering binne die regering in die Vrystaat te lewer. Om die Vrystaat regering se werkverrigtnig deur M&E te dryf en om die Vrystaat Geïntegreerde Dienslewering deur Operasie Hlasela te bestuur en koördineer.</i>	117 541	114 173	3 223		145		
	Waaronder Toegewysde fondse							
	– Gemeenskapsontwikkingswerkers		75 926					
	– Menslike Hulpbronskapasiteit		2 400					

Premier

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN VRYSTAAT PROVINSIALE WETGEWER

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betalings van Kapitaal-bates	Betalings van Finansiële-bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
2	Vrystaat Provinsiale Wetgewer <i>Doel: Om fondse vir wetgewende en institusionele ondersteuningsdienste te voorsien wat deur die Wetgewer vereis word om sy grondwetlike funksies uit te voer.</i>	234 044	129 819	49 310		52 705	2 210	
1	Administrasie ..... <i>Om administratiewe en finansiële bestuursondersteuning aan die Wetgewer te voorsien.</i> <i>Waaronder</i> – Wetlike Bedrag	140 174	96 001	41 634		454	2 085	
2	Fasiliteite vir Lede en Politieke Partye ..... <i>Om die nodige reëlings vir lede te fasiliteer.</i>	55 663		3 412		52 251		
3	Parlementêre dienste ..... <i>Om gehalte regs- en prosedurele ondersteuning, raadsverrigtinge, komiteedienste, navorsing, vertaling en interpretasie aan die Wetgewer te voorsien.</i>	38 207	33 818	4 264			125	

Vrystaat Provinsiale Wetgewer

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN EKONOMIESE, KLEIN SAKE ONTWIKKELING, TOERISME EN OMGEWINGSAKE

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotings pos	Lopende betalings			Oordrag-betalings en subsidies	Betalings van Kapitaal bates	Betalings van Finansiële bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
3	Ekonomiese, Klein Sake Ontwikkeling, Toerisme en Omgewingsake	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
	<i>Doel: 'n Florerende Vrystaat deur middel van volhoubare ekonomiese groei en 'n gesonde omgewing vir almal.</i>	558 780	237 891	147 451		138 965	34 473	
1	Administrasie	144 194	91 911	51 631		4	648	
	<i>Om leiding en strategiese bestuur te gee in ooreenstemming met wetgewing, regulasies, beleide en te sorg vir 'n toepaslike ondersteuningsdiens aan alle programme.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– NRO aanneming			1 000				
2	Omgewingsake	174 338	93 952	48 376		276	31 734	
	<i>Die implementering van wetgewing en beleide op die gebiede van Luggehalte, Biodiversiteit, Klimaatsverandering, Nakomingsmonitering, Omgewingsimpak, Beskernde Gebiede, Besoedelingsbeheer en Afvalbestuur.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Uitgebreide Openbare Werke Program Geïntegreerde Toelae aan Provinsies			2 000				
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Infrastruktuurverbeterings-toekenning			14 777			30 895	
	– Afvalbestuur			2 000				
3	Ekonomiese en Klein Sake Ontwikkeling	221 972	44 050	37 237		138 685	2 000	
	<i>Om die ontwikkeling en groei van besighede in die provinsie te bevorder deur opleiding asook die voorsiening van nie-finansiële en finansiële ondersteuning.</i>							

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN EKONOMIESE, KLEIN SAKE ONTWIKKELING, TOERISME EN OMGEWINGSACE

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotings pos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betalings van Kapitaal bates	Betalings van Finansiële bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
	<i>Waaronder</i> <i>Oordragbetalings</i> – Vrystaatse Ontwikkelingskorporasie – Vrystaatse Dobbels, Drank en Toerisme Owerheid (VDDTO)					1 260		
	<i>Toegewysde fondse</i> – Aanstelling van Kleinsake Ontwikkeling – Radikale Ekonomiese Transformasie (VOK)			10 451		7 000		
	– Maluti SEZ (VOK)					4 000		
	– Vlooiemarkontwikkeling en -Ondersteuning			10 000				
	– Wêreldhandel (rondetafel)			2 000				
	– Blommefees (VDDTO)					12 000		
4	Toerisme	18 276	7 978	10 207			91	
	<i>Om 'n toereikende Toerisme omgewing te skep deur wetgewing, beleide en strategiese ontwikkeling.</i> <i>Waaronder</i> <i>Toegewysde fondse</i> – Toerismebevordering			4 000				

Ekonomiese, Klein Sake Ontwikkeling, Toerisme & Omgewingsake

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN VRYSTAATSE PROVINSIALE TESOURIE

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansiële bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
4	Vrystaatse Provinsiale Tesourie							
	<i>Doel: Om oordeelkundige finansiële bestuur van provinsiale hulpbronne te bevorder.</i>	315 314	205 484	101 405		6 369	2 056	
1	Administrasie	103 840	76 263	24 325		1 369	1 883	
	<i>Om leiding en strategiese bestuur in ooreenstemming met wetgewing, regulasies en beleide te voorsien asook om toepaslike ondersteuningsdienste aan alle programme te verseker.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– NRO aanneming					1 000		
2	Volhoubare bestuur van hulpbronne	41 896	38 473	3 274			149	
	<i>Om professionele advies en ondersteuning aan die LUR te verskaf oor provinsiale ekonomiese ontleding, fiskale beleid, ontwikkeling van openbare finansies en die bestuur van die jaarlikse begrotingsproses.</i>							
3	Bate- en Lastebestuur	76 814	36 933	39 881				
	<i>Om leiding te gee oor beleid, deur die fasilitering van doelmatige en doeltreffende bestuur van fisiese en finansiële bates, "PPP's" en laste.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Transversale Verbintenis			16 596				
4	Finansiële Bestuur	29 054	21 779	7 251			24	
	<i>Om aanspreeklikheid te bevorder deur substantiewe weerspieëling van finansiële aktiwiteite van die Provinsie asook nakoming van norme en standaarde.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Sagteware vir Interne Ouditeure (Team Mate)			1 000				
	– Finansiële ingryping			5 000				

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN VRYSTAATSE PROVINSIALE TESOURIE

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansiële bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
5	Munisipale Finansiële Bestuur	63 710	32 036	26 674		5 000		
	<i>Om die stand van finansiële bestuur en beheer op plaaslike regeringsvlak te verbeter.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Munisipale Ondersteuningsprogram			25 000		5 000		

Vrystaatse Provinsiale Tesourie

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN GESONDHEID

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betalings van Kapitaal bates	Betalings van Finansiële bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
5	Gesondheid							
	<i>Doel: Om omvattende gesondheidsdienste te voorsien, wat die voorkoming van siektes, bevordering van gesondheid, genesende en rehabilitasiedienste insluit.</i>	9 774 916	6 381 379	2 434 165	221	247 195	711 956	
1	Administrasie	279 061	231 598	42 011	101	2 474	2 877	
	<i>Om die strategiese bestuur en oorhoofse administrasie van die Departement van Gesondheid te lewer.</i>							
2	Distriksgesondheidsdienste	3 953 592	2 573 897	1 205 022	109	120 556	54 008	
	<i>Om primêre gesondheidsdienste en distrikshospitaaldienste te lewer.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Omvattende MIV en Vigs Toelae		364 212	660 245	26	112 249	11 676	
	– Maatskaplike sektor Uitgebreide Openbare Werke Program Aansporingstoelae aan Provinsies			254		4 199		
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Mobiele kliniekprogram			53 400				
3	Mediese Nooddienste	590 777	407 104	159 524		534	23 615	
	<i>Die lewering van voor-hospitaal mediese nooddienste insluitend interhospitaaloorplasings en beplande vervoer van pasiënte.</i>							
4	Provinsiale Hospitaaldienste	1 493 220	1 200 611	274 148	4	5 158	13 299	
	<i>Lewering van hospitaaldienste wat toeganklik, toepaslik en effektief is en wat algemene spesialisdienste voorsien, insluitend 'n gespesialiseerde rehabilitasiediens asook 'n platform vir opleiding van gesondheidsdeskundiges en navorsing.</i>							
4.1	Algemene (Streeks) Hospitale		906 102	224 389	3	2 131	11 207	
4.2	'Public-Private Partnerships'							
4.3	Psigiatryse/Sielsieke Hospitale		294 509	49 759	1	3 027	2 092	
5	Sentrale Hospitaaldienste	2 430 466	1 683 039	612 584		8 153	126 690	
	<i>Om tersiêre gesondheidsdienste te voorsien en 'n platform vir die opleiding van gesondheidswerkers te skep.</i>							
5.1	Sentrale Hospitaaldienste		1 072 571	385 676		5 500	83 000	
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Gesondheidsberoepse Opleiding en Ontwikkelingstoelae		124 773	22 200			19 000	
	– Nasionale Tersiere Dienste Toelae		320 921	252 435		4 000	64 000	
5.2	'Public-Private Partnerships'			11 900				
5.3	Provinsiale Tersiere Hospitaaldienste		610 468	215 008		2 653	43 690	
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Nasionale Tersiere Dienste Toelae		188 879	149 355		1 313	37 122	

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN GESONDHEID

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansie bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
6	Gesondheidswetenskappe en opleiding ..... <i>Om opleiding en ontwikkelingsgeleenthede aan huidige en potensiële personeel van die Departement van Gesondheid te bied.</i> <i>Waaronder</i> <i>Toegewysde fondse</i> – <i>Beurse aan kubaanse dokters</i>	245 775	157 307	16 162	6	69 950	2 350	
7	Gesondheidsorgondersteuningsdienste ..... <i>Om steundienste wat deur die Departement benodig word om sy doelwitte te bereik, te lewer.</i> <i>Waaronder</i> <i>Toegewysde fondse</i> – <i>Mediese Depot</i>	186 315	108 143	32 497	1	40 370	5 304	
8	Bestuur van Gesondheidsgeriewe ..... <i>Voorsiening van nuwe gesondheidsgeriewe en die opknapping, opgradering en onderhoud van bestaande geriewe.</i>	595 710	19 680	92 217			483 813	
8.1	Gemeenskapsgesondheidsgeriewe <i>Waaronder</i> <i>Voorwaardelike Toelae</i> – <i>Gesondheidsgeriewe Opknappingstoelae</i> <i>Toegewysde fondse</i> – <i>Infrastruktuurverbeterings-toekenning</i>			11 973			99 473	
	– <i>Gesondheidsgeriewe Opknappingstoelae</i>			3 035			99 473	
	– <i>Infrastruktuurverbeterings-toekenning</i>			8 938				
8.2	Distrik Hospitaaldienste <i>Waaronder</i> <i>Voorwaardelike Toelae</i> – <i>Gesondheidsgeriewe Opknappingstoelae</i>		18 000	33 557			196 602	
	– <i>Gesondheidsgeriewe Opknappingstoelae</i>		18 000	33 557			196 602	
8.3	Provinsiale Gesondheidsdienste <i>Waaronder</i> <i>Voorwaardelike Toelae</i> – <i>Gesondheidsgeriewe Opknappingstoelae</i>			8 000			119 130	
	– <i>Gesondheidsgeriewe Opknappingstoelae</i>			8 000			119 130	
8.4	Nood Mediese Reddingsdienste <i>Waaronder</i> <i>Voorwaardelike Toelae</i> – <i>Gesondheidsgeriewe Opknappingstoelae</i>			4 000			13 822	
	– <i>Gesondheidsgeriewe Opknappingstoelae</i>			4 000			13 822	
8.5	Sentrale Hospitaaldienste <i>Waaronder</i> <i>Voorwaardelike Toelae</i> – <i>Gesondheidsgeriewe Opknappingstoelae</i>						38 500	
	– <i>Gesondheidsgeriewe Opknappingstoelae</i>						38 500	
8.6	Ander Geriewe <i>Waaronder</i> <i>Voorwaardelike Toelae</i> – <i>Gesondheidsgeriewe Opknappingstoelae</i> – <i>Uitgebreide Openbare Werke Program Geïntegreerde Toelae aan Provinsies</i> <i>Toegewysde fondse</i> – <i>Infrastruktuurverbeteringstoekenning</i> – <i>Herstel en Onderhoud van Mediese Gastoerusting</i>		1 680	34 687			16 286	
	– <i>Gesondheidsgeriewe Opknappingstoelae</i>			13 752			4 286	
	– <i>Uitgebreide Openbare Werke Program Geïntegreerde Toelae aan Provinsies</i>		1 680	320				
	– <i>Infrastruktuurverbeteringstoekenning</i>			3 000			12 000	
	– <i>Herstel en Onderhoud van Mediese Gastoerusting</i>			10 000				

Gesondheid

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN ONDERWYS

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordrag-betalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansiële bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
6	Onderwys							
	<i>Doel: Om 'n Departement te wees wat daarna streef om kwaliteit, universele skoling te bied wat internasionaal kompetend is.</i>	12 739 378	10 061 109	878 751	50	1 237 274	562 194	
1	Administrasie	1 026 807	775 448	214 220	50	3 992	33 097	
	<i>Om oorhoofse bestuursdienste van die onderwysstelsel te lewer ooreenkomstig die Wet op die Nasionale Onderwysbeleid, die Wet op Openbare Finansiële Bestuur en ander beleide.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– NRO aanwysing					1 000		
2	Openbare Gewone Skoolonderwys	9 764 255	8 549 982	251 503		952 951	9 819	
	<i>Om openbare gewone onderwys aan Grade 1 tot 12 te voorsien in ooreenstemming met die Suid-Afrikaanse Skolewet en Witskrif 6 op inklusiewe onderwys (insluitend E-onderrig).</i>							
2.1	Openbare Primêre Vlakte		5 028 514	96 694		387 587	920	
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Oordrag aan skole					9 000		
2.2	Openbare Sekondêre Vlakte		3 488 956	70 819		219 038	8 390	
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Skoolverbinding			17 000				
2.3	Menslike Hulpbronnontwikkeling			38 487			60	
2.4	Skoolsport, Kultuur en Media Dienste		32 512	2 076			249	
2.5	Voorwaardelike Toekennings			43 427		346 326	200	
	<i>Waaronder</i>							
	– Nasionale Skoolvoedingsprogramtoelae			9 686		346 326	200	
	– Wiskunde, Wetenskap en Tegnologie			33 741				
3	Subsidies vir Onafhanklike Skole	77 752				77 752		
	<i>Om onafhanklike skole te ondersteun in ooreenstemming met die Suid-Afrikaanse Skolewet.</i>							
4	Openbare Spesiale skoolonderwys	474 283	395 749	7 528		70 144	862	
	<i>Om spesiale openbare onderwys in skole te voorsien in ooreenstemming met die Suid-Afrikaanse Skolewet en Witskrif 6 op inklusiewe onderwys (insluitend E-onderrig).</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Nasionale Skoolvoedingsprogramtoelae					2 200		
	– Toelae vir Leerders met groot intellektuele gestremdhede		6 253	4 253			862	

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN ONDERWYS

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordrag-betalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansiële bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
5	Vroeëkindontwikkeling ..... <i>Om Vroeëkindontwikkeling (VKO) op Graad R en voor Graad R te voorsien in ooreenstemming met Witskrif 5 (insluitend E-onderlig).</i> <i>Waaronder</i> <i>Voorwaardelike Toelae</i> – Maatskaplike sektor Uitgebreide Openbare Werke Program Aansporingstoelae aan Provinsies	158 207	129 236	9 904		19 067		
6	Infrastruktuurontwikkeling ..... <i>Om infrastruktuurfasiliteite vir die administrasie en skole te voorsien en in stand te hou.</i> <i>Waaronder</i> <i>Voorwaardelike Toelae</i> – Onderwys Infrastruktuurtoelae – Uitgebreide Openbare Werke Program Geïntegreerde Toelae aan Provinsies <i>Toegewysde fondse</i> – Infrastruktuurverbeterings-toekenning	679 913	21 000	143 332			515 581	
7	Eksamen- en Onderwysverwante-dienste ..... <i>Om onderwysinstellings as geheel met eksamen en onderwys ondersteuning te voorsien.</i> <i>Waaronder</i> <i>Voorwaardelike Toelae</i> – MIV en Vigs (lewensvaardigheidsopvoeding) Toelae <i>Toegewysde fondse</i> – Matriek Ondersteunings Programme Intervensie – Leer en onderrig ondersteuningsmateriaal – Hymaths	558 161	189 694	252 264		113 368	2 835	

Onderwys

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN MAATSKAPLIKE ONTWIKKELING

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotings pos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betalings van Kapitaal bates	Betalings van Finansie bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
7	Maatskaplike Ontwikkeling							
	<i>Doel: Om aan die menslike en maatskaplike behoeftes van die behoeftige en kwesbare gemeenskappe te voorsien deur 'n intersektorale en geïntegreerde maatskaplike ontwikkelingsdiens.</i>	1 172 295	631 264	95 188		425 248	20 595	
1	Administrasie	250 997	184 169	54 905		2 158	9 765	
	<i>Om strategiese bestuur en ondersteuningsdienste te voorsien aan alle vlakke in die Departement.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	– Oordragbetalings aan Huishoudings					293		
	– Oordragbetalings aan Departementele Agente en Rekeninge					1 865		
2	Maatskaplike Welsynsdienste	201 333	108 137	9 433		83 501	262	
	<i>Om geïntegreerde maatskaplike ontwikkelingshulp aan behoeftige en kwesbare mense te voorsien in vennootskap met belanghebbendes en burgerlike samelewingsorganisasies.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	– Oordragbetalings aan Huishoudings					83		
	– Oordragbetalings aan NRO's					83 418		
	2.1 Dienste aan Bejaardes					42 057		
	2.2 Dienste aan Persone met Gestremdhede					22 066		
	2.3 MIV/Vigs					19 295		
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Sosiale Werker Indiensnemingstoelae		1 495					
3	Kinders en Families	447 079	130 639	15 933		290 313	10 194	
	<i>Om omvattende kinder- en gesinsorg en ondersteuningsdienste aan gemeenskappe te voorsien in vennootskap met belanghebbendes en burgerlike gemeenskapsorganisasies.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	– Oordragbetalings aan Huishoudings							
	– Oordragbetalings aan NRO's					290 313		
	3.1 Sorg en Ondersteuningsdienste aan Gesinne					4 360		
	3.2 Kindersorg en -Beskerming					31 765		
	3.3 Vroeëkindontwikkeling en gedeeltelike versorging					220 947		
	3.4 Kinder en Jeugsorgsentrums					25 206		
	3.5 Gemeenskapsdienste aan Kinders					8 035		

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN MAATSKAPLIKE ONTWIKKELING

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotings pos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansie bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Vroeëkindontwikkelingstoelae		1 612	8 477		8 309		
	– Sosiale Werker Indiensnemingstoelae		1 757					
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Vroeëkindontwikkeling					212 638	4 500	
	– Kantoor van die Regte van Kinders		431	1 112				
4	Versterkingsdienste	131 992	104 670	11 001		16 075	246	
	<i>Om geïntegreerde maatskaplike ontwikkeling in misdadaadvoorkoming en teen-dwelm en alkohol afhanklikheidsdienste aan die kwesbaarstes te voorsien in vennootskap met belanghebbendes en burgerlike gemeenskapsorganisasies.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	– Oordragbetalings aan Huishoudings							
	– Oordragbetalings aan NRO's					16 075		
	4.1 Misdadaadvoorkoming en Ondersteuning					2 687		
	4.2 Bemagtiging van Slagoffers					7 412		
	4.3 Dwelmmiddelmisbruik, Voorkoming en Rehabilitasie					5 976		
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Dwelmmiddelmisbruikbehandelings-toelae		8 538	5 699				
5	Ontwikkeling en Navorsing	140 894	103 649	3 916		33 201	128	
	<i>Om volhoubare ontwikkelingsprogramme te voorsien wat die bemagtiging van gemeenskaplike fasiliteer, gebaseer op empiriese navorsing en demografiese inligting op provinsiale en distriksvlak.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	– Oordragbetalings aan Huishoudings					14		
	– Oordragbetalings aan NRO's					33 187		
	5.1 Armoedeverligting en Volhoubare bestaan					22 187		
	5.2 Jeugontwikkeling					9 600		
	5.3 Ontwikkeling van Vroue					1 400		
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Maatskaplike sektor Uitgebreide Openbare Werke Program Aansporingstoelae aan Provinsies					13 823		
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Sanitêre Doekies					6 000		

Maatskaplike Ontwikkeling

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN SAMEWERKENDE REGERING EN TRADISIONELE SAKE

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansie bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
8	Samewerkende Regering en Tradisionele Sake							
	<i>Doel: Geïntegreerde, verantwoordbare and ontwikkelende plaaslike regering.</i>	407 187	213 234	129 150		54 646	10 157	
1	Administrasie ..... <i>Om leierskap and ondersteuning te voorsien in ooreenstemming met alle toepaslike wette and beleide.</i>	139 703	77 757	58 030		1 203	2 713	
2	Plaaslike Regering ..... <i>Om die totstandkoming van verantwoordbare en volhoubare plaaslike regering te fasiliteer in samewerking met alle belanghebbendes.</i> <i>Waaronder</i> <i>Toegewysde fondse</i> – Operasie Skoonoudit – Munisipale Ondersteuningsprogram – NRO aanneming	122 653	44 477	33 105		43 780	1 291	
3	Ontwikkeling en Beplanning ..... <i>Om geïntegreerde ontwikkeling en beplanning op plaaslike regeringsvlak te fasiliteer en te bevorder.</i> <i>Waaronder</i> <i>Toegewysde fondse</i> – Munisipale Waterlaboratoriumondersteuning – Vuurbestrydingstoerusting	91 706	43 072	34 237		8 583	5 814	
4	Tradisionele Institusionele Bestuur ..... <i>Om lewensvatbare en volhoubare tradisionele instellings te bevorder en te fasiliteer.</i>	42 818	39 645	2 142		741	290	
5	Huis van Tradisionele Leiers ..... <i>Om die effektiewe en doeltreffende funksionering van die Huis van Tradisionele Sake in die Vrystaat te bevorder en te verbeter.</i>	10 307	8 283	1 636		339	49	

Samewerkende Regering & Tradisionele Sake

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN OPENBARE WERKE EN INFRASTRUKTUUR

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotings pos	Lopende betalings			Oordrag-betalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansie bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
9	Openbare Werke en Infrastruktuur							
	<i>Doel: Om die voorsiening, bevordering en gesonde bestuur van veilige, bekostigbare, betroubare, toeganklike en volhoubare bates en infrastruktuurstelsels te verseker.</i>	1 522 356	401 423	557 008		349 655	214 270	
1	Administrasie	126 869	81 027	41 978		976	2 888	
	<i>Om die Departement van administratiewe, strategiese, finansiële en korporatiewe ondersteuningsdienste te voorsien ten einde te verseker dat die mandaat op 'n geïntegreerde, doelmatige, doeltreffende en volhoubare manier uitgevoer word.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– NRO aanneming			1 000				
2	Openbare Werke Infrastruktuur	1 213 334	304 544	472 694		348 679	87 417	
	<i>Om gebalanseerde en gelyke provinsiale regeringsgeboue-infrastruktuur te voorsien deur die bevordering van toeganklikheid wat volhoubaar, geïntegreerd en omgewings sensitief is en wat ekonomiese ontwikkeling en maatskaplike bemagtiging ondersteun.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Eiendomsbelastingverbeterings-toekenning					345 636		
	– Infrastruktuurverbeterings-toekenning						38 559	
3	Uitgebreide Openbare Werke Program	182 153	15 852	42 336			123 965	
	<i>Om die implementering van programme en strategieë wat lei tot die ontwikkeling en bemagtiging van gemeenskappe en kontrakteurs te bestuur. Dit sluit die provinsiale bestuur en koördinerings van die Uitgebreide Openbare Werke Program in.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Uitgebreide Openbare Werke Program Geïntegreerde Toelae aan Provinsies			10 900				
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Infrastruktuurverbeterings-toekenning						123 728	

Openbare Werke en Infrastruktuur

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN POLISIE, PAAIE EN VERVOER

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansie bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
10	Polisie, Paaie en Vervoer							
	<i>Doel: Om by te dra tot die skep van 'n welvarende Vrystaat deur die fasilitering van die voorsiening van volhoubare gemeenskapsveiligheid, mobiliteit en padinfrastruktuur.</i>	2 720 070	692 934	1 269 762		265 485	491 889	
1	Administrasie	302 252	196 906	82 366		886	22 094	
	<i>Om uitvoerende ondersteuning aan die Hoof van die Departement en alle finansiële en nie-finansiële stelsels binne die Departement te voorsien.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Maatskaplike sektor Uitgebreide Openbare Werke Program Aansporingstoelae aan		1 693					
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Biometriese & Kringtelevisie Kameras		15 000					
	– Kontant in Transito		20 530					
	– NRO aanneming			1 000				
2	Provinsiale Sekretariaat vir Polisie Dienste	25 081	16 645	8 160		276		
	<i>Om die polisie se gedrag en prestasie te monitor en daarvoor toesig te hou ten opsigte van dienslewering in die provinsie.</i>							
3	Vervoerbedryghede	329 414	19 365	49 380		260 669		
	<i>Om deur middel van eie provinsiale hulpbronne en deur samewerking met nasionale en plaaslike owerhede asook die privaatsektor, die voorsiening van vervoerdienste en infrastruktuur te beplan, te reguleer en te fasiliteer ten einde die beweeglikheid van goedere en alle gemeenskappe, veral diegene wat tans beperkte of geen toegang het nie, te verbeter.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Openbare Vervoerbedrywigheidstoelae					255 669		
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Leerdervoer			40 000				

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN POLISIE, PAAIE EN VERVOER

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansie bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
4	Vervoerregulering	343 766	277 084	65 795		887		
	Om 'n veilige en effektiewe padverkeerstelsel op die been te bring, te bestuur en te onderhou deur die voorsiening van pro-aktiewe pad opleiding, onderwys en effektiewe padverkeerswetstoepassing en om te verseker dat alle privaat- en staatsvoertuie in die provinsie elke jaar geregistreer en gelisensieer is asook dat alle bestuurders behoorlik gemagtig is om hulle voertuie te bestuur.							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Poskantoor (SAPO)			1 700				
5	Vervoerinfrastruktuur	1 719 557	182 934	1 064 061		2 767	469 795	
	Om die toeganklikheid en die veilige, bekostigbare vervoer van mense, goedere en dienste te bevorder deur die lewering en instandhouding van vervoerinfrastruktuur wat onderhoubaar, geïntegreer en omgewings sensitief is en wat maatskaplike bemagtiging en ekonomiese groei ondersteun en fasiliteer.							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Uitgebreide Openbare Werke Program Geïntegreerde Toelae aan Provinsies						5 666	
	– Provinsiale Padinstandhoudingstoelae			891 731			383 000	
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Infrastruktuurverbeterings-toekenning		182 934	172 330		2 767	81 129	

Polisie, Paaie & Vervoer

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN LANDBOU EN LANDELIKE ONTWIKKELING

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansie bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
11	Landbou en Landelike Ontwikkeling							
	<i>Doel: Om 'n dinamiese en vooruitstrewende landbousektor en 'n beter lewe vir landelike gemeenskappe te verseker.</i>	758 809	365 437	71 382		289 964	32 026	
1	Administrasie	155 423	115 040	36 496		2 617	1 270	
	<i>Om strategiese leierskap binne die Departement van Landbou en Landelike Ontwikkeling te voorsien.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Infrastruktuursverbeteringstoekenning			5 000				
	– NRO aanneming			1 000				
2	Volhoubare Hulpbronnebestuur	48 129	26 180	3 134		18 815		
	<i>Om implementering van Volhoubare Bestuur van Hulpbronne te verseker deur Ingenieursdienste, Grondversorging, Grondgebruiksbestuurdienste en Ramprisiko bestuursondersteuning te voorsien.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– 'Land Care' Programtoelae: Armoedeverligting en Infrastruktuurontwikkeling			50		5 815		
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Rampbestuur (Boorgate en Kommandowurms)					13 000		
3	Boerdery-ondersteuning en -Ontwikkeling	380 013	97 905	14 503		267 605		
	<i>Om ondersteuning aan boere te voorsien deur landboukundige ontwikkelingsprogramme.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Omvattende Landbou Ondersteuningsprogramtoelae		17 025	9 647		141 920		
	– Ilima/Letsema Projekte Toelae					63 178		
	– Uitgebreide Openbare Werke Program Geïntegreerde Toelae aan Provinsies					2 000		
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Infrastruktuurverbeterings-toekenning (Mohoma Mobung)					60 000		

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN LANDBOU EN LANDELIKE ONTWIKKELING

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansiële bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
4	Veeartsenydiensdienste	69 450	54 624	8 326			6 500	
	<i>Om veeartsenydiensdienste te voorsien.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Infrastruktuurverbeterings-toekenning (veearts-laboratorium)			3 500			6 500	
5	Navorsing en Tegnologie Ontwikkelingsdienste	55 744	29 140	2 348			24 256	
	<i>Om behoefte gebaseerde navorsing, ontwikkeling en tegnologiese oordragdienste te voorsien.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Infrastruktuurverbeterings-toekenning						23 256	
	– Watersuiwering						1 000	
6	Landbou-ekonomiese dienste	10 435	9 561	874				
	<i>Om tydig en toepaslike landbou ekonomiese dienste aan die sektor te lewer ter ondersteuning van volhoubare landbou en die ontwikkeling van landbou besigheidsdienste ten einde ekonomiese groei te ondersteun.</i>							
7	Gestruktureerde Landbou-Onderrig en Opleiding	22 110	17 323	4 787				
	<i>Om gestruktureerde landbou onderwys en opleiding aan alle deelnemers in die landbou sektor te voorsien, wat voldoen aan die Landbou Opleiding- en Onderwysstrategie ten einde 'n kundige, vooruitstrewende en kompeterende sektor te vestig.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Infrastruktuursverbeteringstoekenning			1 000				
8	Landelike Ontwikkeling	17 505	15 664	914		927		
	<i>Om te beplan, ontwikkeling en maatskaplike samehorigheid te fasiliteer deur middel van deelnemende meganismes in vennootskap met belanghebbendes.</i>							

Landbou & Landelike Ontwikkeling

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN SPORT, KUNS, KULTUUR EN ONTSPANNING

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betaling van Kapitaalbates	Betaling van Finansiële bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
12	Sport, Kuns, Kultuur en Ontspanning							
	<i>Doel: Die bevordering, ontwikkeling en transformasie van Sport, Kuns, Kultuur en Ontspanning ten einde by te dra tot volhoubare ekonomiese groei en geleenthede, nasiebou, goeie bestuur en maatskaplike en menslike kapitaalontwikkeling.</i>	687 295	315 390	152 775		96 319	122 811	
1	Administrasie	88 441	74 226	13 877			338	
	<i>Om algehele bestuur- en administratiewe ondersteuning van die Departement te hanteer.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Infrastruktuurverbeterings-toekenning		839	393				
2	Kultuursake	151 901	66 568	65 735		7 250	12 348	
	<i>Om kultuur, bewaring en bestuur van kulturele, historiese bates en hulpbronne van die Provinsie te bevorder deur die lewering van verskeie dienste.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Uitgebreide Openbare Werke Program Geïntegreerde Toelae aan Provinsies		1 700	300				
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Infrastruktuurverbeterings-toekenning			2 500			12 186	
	– Kuns en Kultuur (MACUFE)			36 000				
	– Kunstenaars			4 000				
	– Fotografe			4 000				
	– Gemeenskapsradiostasies			3 220				
	– Kuns en Kultuurprogramme			5 000				
	– Interdepartementele Koorkompetisie			780				
	– NRO aanneming					1 000		
3	Biblioteek- en Argiefdienste	247 226	129 981	39 306		7 500	70 439	
	<i>Om plaaslike biblioteekowerhede by te staan in die lewering van openbare biblioteekdienste en om argiefdienste aan die Provinsie te voorsien.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Gemeenskapsbiblioteekdienste Toelae		95 000	26 517		5 500	32 000	
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Infrastruktuurverbeterings-toekenning			5 300			38 390	

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN SPORT, KUNS, KULTUUR EN ONTSPANNING

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansie bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
4	Sport en Ontspanning	199 727	44 615	33 857		81 569	39 686	
	<i>Om hulp te verleen aan provinsiale sportassosiasies en ander relevante liggame om die ontwikkeling van sport te stimuleer. Formuleer insette rakende sportbeleid en bevorder sportprogramme. Beheer, bevorder en ontwikkel die provinsiale sportakademie. Ontwikkel en dra by tot sportbemarking-strategieë. Fasiliteer ontwikkeling van fasiliteite om sodoende die lewens van die benadeeldes te verbeter. Bevorder en ontwikkel sporttoerisme deur groot geleenthede.</i>							
	<i>Waaronder</i>							
	<i>Voorwaardelike Toelae</i>							
	– Massa Deelname en Sportontwikkelingstoelae		2 849	27 386		65 520		
	– Maatskaplike Sektor Uitgebreide Openbare Werke Program Aansporingstoelae aan Provinsies					1 519		
	<i>Toegewysde fondse</i>							
	– Infrastruktuurverbeterings-toekenning			2 000			39 678	
	– OR Tambo Marathon			3 000				
	– Ondersteuning aan sportkodes: Free State Stars					2 000		
	– Ondersteuning aan sportkodes: Bloemfontein Celtics					2 000		

Sport, Kuns, Kultuur & Ontspanning

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN MENSLIKE NEDERSETTINGS

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Begrotingspos	Beskrywing	Totale Begrotingspos	Lopende betalings			Oordragbetalings en subsidies	Betaling van Kapitaal bates	Betaling van Finansie bates
			Vergoeding van Werknemers	Goedere & Dienste	Ander			
		R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
13	Menslike Nedersettings							
	<i>Doel: Om die lewering van behuising en die ontwikkeling van geïntegreerde menslike nedersetting te bestuur.</i>	1 442 894	169 501	59 447		1 207 815	6 131	
1	Administrasie ..... <i>Om oorhoofse bestuur in die Departement te voorsien met betrekking tot alle toepaslike wette en beleide.</i> <i>Waaronder</i> <i>Toegewysde fondse</i> <i>– NRO aanneming</i>	124 301	89 372	33 929			1 000	
2	Behuisingsbehoefte, Navorsing en Beplanning ..... <i>Om lewering van behuising te fasiliteer.</i>	22 385	16 521	2 579		2 635	650	
3	Behuisingsontwikkeling ..... <i>Om individuele subsidies en behuisingsgeleenthede aan begunstigdes te voorsien in ooreenstemming met behuisingsbeleid.</i> <i>Waaronder</i> <i>Voorwaardelike Toelae</i> <i>– Menslike Nedersettingontwikkelingstoelae waaronder toegewys vir myndorpe Matjhabeng</i> <i>– Uitgebreide Openbare Werke Program Geïntegreerde Toelae aan Provinsies</i> <i>Toegewysde fondse</i> <i>– Sloping en Konstruksie van tweevertrekhuise</i> <i>– Militêre Veterane</i>	1 294 887	62 542	22 684		1 205 180	4 481	
4	Behuising Bate Bestuur en Eiendomsbestuur .... <i>Om vir die effektiewe bestuur van behuising voorsiening te maak.</i>	1 321	1 066	255				

Menslike Nedersettings

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN OORDRAGBETALINGS EN SUBSIDIES

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Beskrywing	Begrotingspos en hoofindelings	Toekomstige Beramings	
	2017/18	2018/19	2019/20
	R'000	R'000	R'000
Oordragbetalings aan Munisipaliteite:	408 743	456 718	479 933
Provinsiale Tesourie	5 000	13 000	13 000
Maluti a Phofung	2 500	2 000	2 000
Mantsopa	2 500	11 000	11 000
Samewerkende Regering en Tradisionele Sake	50 607	69 872	72 235
Xhariep Distrik	17 850	19 000	20 000
Nie Toegewys	32 757	50 872	52 235
Openbare Werke en Infrastruktuur	345 636	364 646	385 066
Mangaung	106 265	111 392	131 812
Letsemeng	2 069	2 189	2 189
Kopanong	4 117	4 356	4 356
Mohokare	188	199	199
Masilonyana	3 672	3 885	3 885
Tokologo	306	324	324
Tswelopele	1 648	1 744	1 744
Matjabeng	55 284	58 490	58 490
Nala	2 348	2 484	2 484
Setsoto	17 644	18 667	18 667
Dihlabeng	9 774	10 341	10 341
Nketoana	6 729	7 119	7 119
Maluti a Phofung	99 588	105 364	105 364
Phumelela	1 294	1 369	1 369
Mantsopa	529	560	560
Moqhaka	7 840	8 295	8 295
Nqwathe	8 507	9 000	9 000
Metsimaholo	8 247	8 725	8 725
Mafube	9 587	10 143	10 143
Sport, Kuns, Kultuur en Ontspanning	7 500	9 200	9 632
Mangaung	2 000	2 000	2 000
Nketoana	2 750	3 600	3 816
Phumelela	2 750	3 600	3 816
Oordragbetalings aan Openbare Entiteite:	132 685	137 660	144 899
Ekonomiese, Klein Sake Ontwikkeling, Toerisme en Omgewingsake	132 685	137 660	144 899
Vrystaatse Ontwikkelingskorporasie	27 260	25 833	27 124
Vrystaatse Dobbels, Drank en Toerisme Owerheid	105 425	111 827	117 775

BEGROTINGSWETSONTWERP, 2017

SKEDULE VAN OORDRAGBETALINGS EN SUBSIDIES

(Ten laste van die Provinsiale Inkomstefonds)

Beskrywing	Begrotingspos en hoofindelings	Toekomstige Beramings	
	2017/18	2018/19	2019/20
	R'000	R'000	R'000
Oordragbetalings aan ander Departementele Entiteite en Rekeninge:	148 913	140 698	148 801
Vrystaat Provinsiale Wetgewer	52 251	58 341	63 706
Ekonomiese, Klein Sake Ontwikkeling, Toerisme en Omgewingsake	200	206	217
Gesondheid	59 087	42 000	42 000
Onderwys	30 124	32 739	35 343
Maatskaplike Ontwikkeling	1 865	2 001	2 101
Openbare Werke en Infrastruktuur	11	14	14
Polisie, Paaie en Vervoer	5 000	5 000	5 000
Landbou en Landelike Ontwikkeling	375	397	420
Oordragbetalings aan Nie-Winsgewende Instansies:	1 821 993	1 799 659	1 859 246
Premier	1 000		
Vrystaat Provinsiale Wetgewer	160	190	201
Vrystaatse Provinsiale Tesourie	1 000		
Gesondheid	118 046	125 102	134 072
Onderwys	1 187 150	1 219 970	1 269 135
Maatskaplike Ontwikkeling	422 993	420 732	421 492
Samewerkende Regering en Tradisionele Sake	2 825	1 931	1 964
Sport, Kuns, Kultuur en Ontspanning	88 819	31 734	32 382
Ander oordragbetalings:	2 109 228	2 239 825	2 378 524
Premier	248 922	265 478	291 863
Vrystaat Provinsiale Wetgewer	294	325	356
Ekonomiese, Klein Sake Ontwikkeling, Toerisme en Omgewingsake	6 080	5 000	5 000
Vrystaatse Provinsiale Tesourie	369	392	414
Gesondheid	70 062	72 908	76 873
Onderwys	20 000	20 000	20 000
Maatskaplike Ontwikkeling	390	412	435
Samewerkende Regering en Tradisionele Sake	1 214	1 284	1 385
Openbare Werke en Infrastruktuur	4 008	4 228	4 427
Polisie, Paaie en Vervoer	260 485	272 001	287 232
Landbou en Landelike Ontwikkeling	289 589	294 548	320 781
Sport, Kuns, Kultuur en Ontspanning			2 000
Menslike Nedersettings	1 207 815	1 303 249	1 367 758
Totale oordragbetalings en subsidies:	4 621 562	2 834 203	3 003 356

Oordragbetalings & Subsidies

EXPLANATORY MEMORANDUM

1. PURPOSE

The Appropriation Bill, 2017 regulates the appropriation of amounts of money for the needs of the Province in respect of the financial year 1 April 2017 to 31 March 2018.

The memorandum highlights estimates of revenue expected to be received and raised for each year of the 2017 Medium Term Expenditure Framework (“MTEF”) period as well as the expenditures to be incurred by the Province.

2. SUMMARY

The 2017 MTEF budget appropriation includes the amounts that are already in the baseline of the Departments, as well as new allocations and reprioritization of funds. These allocations include national allocations relating to conditional grants, policy adjustments, funding of nationally agreed priorities and funding from the provincially own sourced revenue.

The total estimate of expenditure for the Province for the 2017/18 financial year amounts to **R32.898 billion**. This provides for funding of priorities identified in The National Development Plan, the 2014-2019 Medium Term Strategic Framework (MTSF), Medium Term Budget Policy Statement (MTBPS) and the 2017 MTEF.

The Free State Provincial Government’s projected revenue for the 2017/18 financial year is **R32.901 billion**, which consists of equitable share transfers of **R24.522 billion**, conditional grants of **R7.267 billion** and the Province’s projected own revenue amounting to **R1.112 billion**.

TABLE 1: NET PROVINCIAL POSITION

R' 000	2017/18	2018/19	2019/20
Total Revenue	32 901 050	35 103 895	37 614 679
Total Allocated Expenditure	32 898 318	35 067 635	37 526 946
Net Surplus (Incentive funding)	2 732	36 260	87 733

3. PURPOSE OF ALLOCATIONS

The total provincial budget amounts to **R32.901 billion** for the 2017/18 financial year as indicated in Table 2 below.

The purpose of the allocations is to provide for and enable the implementation of the provincial government’s programme of action with specific emphasis on the following:

- *Enhancement of the quality of education* through an improving access to educational opportunities;

*figures in the Bill and Memorandum identified with R' 000 as well as the words thousand, million or billion were rounded off.

- *Improving the provision of health care*, particularly for the poor, to reduce infant, child and maternal mortality rates;
- *Reducing the levels of crime and enhancing citizen safety* is one of provincial government priorities through which it intends to increase the number of policing personnel specializing in various key areas of crime prevention;
- *Creating sustainable growth through maintaining high levels of public investment in infrastructure to intensify and improve* various infrastructure delivery and imperatives of the provincial government, is also one of the priorities. Among the infrastructure related investment initiatives are School Hostels, Roads Construction programme and many others;
- *Intensifying the Province's public sector employment programmes* by increasing employment in areas where there is a clear need to do so especially in the police, education and health sectors;
- *Implementing of the Expanded Public Works Programme ("EPWP")* in areas such as health services, construction, maintenance and environmental protection projects;
- *Scaling up social interventions* to address the job challenges and ensuring social protection.

TABLE 2: SUMMARY OF PROPOSED ALLOCATION TO DEPARTMENTS

R'000	2017/18
	Budget Allocation
Premier	564 980
Free State Legislature	234 044
Economic, Small Business Development, Tourism and Environmental Affairs	558 780
Free State Provincial Treasury	315 314
Health	9 774 916
Education	12 739 378
Social Development	1 172 295
Cooperative Governance and Traditional Affairs	407 187
Public Works and Infrastructure	1 522 356
Police, Roads and Transport	2 720 070
Agriculture and Rural Development	758 809
Sport, Arts, Culture and Recreation	687 295
Human Settlements	1 442 894
Total	32 898 318

4. DISCUSSION

4.1 Provincial Fiscal Envelope

A summary of the total provincial revenue envelope is contained in Table 3 below and reflects the total revenue of **R32.901 billion**, **R35.104 billion** and **R37.615 billion** for the financial years 2017/18, 2018/19 and 2019/20 respectively.

*figures in the Bill and Memorandum identified with R' 000 as well as the words thousand, million or billion were rounded off.

TABLE 3: PROVINCIAL REVENUE ENVELOPE

R'000	2017/18	2018/19	2019/20
Equitable Share	24 521 941	26 284 534	28 165 434
Conditional Grants	7 267 164	7 646 758	8 211 904
Total Transfers from National	31 789 105	33 931 292	36 377 338
Own Revenue	1 111 945	1 172 603	1 237 341
Total Revenue	32 901 050	35 103 895	37 614 679

4.2.1 Social Sector allocations

(a) Health

Department of Health is allocated an amount of **R9.775 billion** in 2017/18, **R10.487 billion** in 2018/19 and **R11.268 billion** in 2019/20. The allocation of the Department covers, amongst others, the following health care priorities over the 2017 MTEF:

- Infection Control and Cleaning;
- Medical Supplies including Dry Dispensary;
- Medicines;
- Medical Waste;
- Laboratory Services: National Health Laboratory Services (NHLS);
- Blood Supply and Services;
- Repair and maintenance of medical gas equipment;
- Food Services and Relevant Supplies;
- Security Services;
- Laundry Services;
- Essential Equipment and Maintenance of Equipment;
- Infrastructure and Non-Infrastructure Maintenance;
- Children's Vaccines;
- ARV'S,
- Mobile Clinic Programme; and
- Bursaries for medical students.

(b) Education

The Department of Education is allocated an amount of **R12.739 billion** in 2017/18, **R13.614 billion** in 2018/19 and **R14.587 billion** in 2019/20. The funding to this Department addresses the following, amongst other, sector priorities over the 2017 MTEF:

- Norms and Standards for school funding;
- Teacher Development;
- LTSM Supplement;
- EMIS;
- Literacy and Numeracy;
- Expansion of Grade R;

- Hostel Support;
- Kagisho & Kutlwanong Trust;
- Matric support programme;
- Revitalisation of Agricultural schools;
- Pre-Grade R training;
- Exemption of school fees; and
- School Connectivity.

(c) Social Development

The Department of Social Development is allocated an amount of **R1.172 billion** in 2017/18, **R1.230 billion** in 2018/19 and **R1.298 billion** in 2019/20. The following priorities, amongst others, are funded:

- Support of NPOs;
- Early Childhood Development (ECD) and Partial Care (TF);
- Construction of ECD's;
- Office on the Rights of Children;
- Victim Empowerment (TF);
- Substance Abuse Treatment Grant; and
- Sanitary towels initiatives.

4.2.2 Non-Social Sector allocations

Allocated funding to the non-social sector Departments is as follows:

(a) Department of the Premier

The Department of the Premier receives **R564.980 million** in 2017/18, **R606.258 million** in 2018/19 and **R645.447 million** in 2019/20. The funding will cater for the following priorities:

- Community Development Workers;
- Provincial Communication Strategy;
- Non-financial Function/ Human Resource Capacity (Transfer from Provincial Treasury);
- Transport Economist Function;
- HIV Function,
- Harrismith Logistic Hub,
- Transversal commitments; and
- Provincial Bursaries.

(b) Free State Provincial Legislature

The Free State Legislature is allocated an amount of **R234.044 million** in 2017/18; **R247.483 million** in 2018/19 and **R262.643 million** in 2019/20. These allocations will cater for the filling of posts (FMPPLA) and a portion of political party funding.

(c) Economic, Small Business Development, Tourism and Environmental Affairs

An amount of **R558.780 million** is allocated for 2017/18, **R602.361 million** for 2018/19 and **R621.180 million** for 2019/20. The allocation caters for, amongst others, the following priorities:

- Waste Management;
- Management of Protected Areas;
- Cleaning of rivers;
- Cleaning and Greening of Various Towns;
- Climate change programmes (Implementation of Cop 21 resolutions);
- Revitalisation of Resorts;
- Economic Development;
- Creation and Support of Black Industrialists;
- Revitalisation of Textile Industry;
- Flee Market;
- Global Trade Round table; and
- SMMEs – Radical Economic Transformation.

(d) Free State Provincial Treasury

Provincial Treasury is allocated **R315.314 million** in 2017/18; **R326.414 million** in 2018/19 and **R327.124 million** in 2019/20. The allocation for this department will cover, amongst others, the following priorities:

- State Information Technology Agency (SITA);
- Municipal Support Programme; and
- Supplier's Database.

(e) Cooperative Governance and Traditional Affairs

The allocation to this department amounts to **R407.187 million** in 2017/18, **R444.331 million** in 2018/19 and **R473.897 million** in 2019/20:

- Operational Clean Audit;
- Municipal Financial Intervention Xhariep;
- Bulk Infrastructure and Basic Services;
- P/P: Sewerage;
- Water Laboratory Municipal support;

- Water Sanitation Intervention; and
- Fire Fighting Equipment.

(f) Public Works and Infrastructure

The Department of Public Works and Infrastructure is allocated an amount of **R1.522 billion** in 2017/18, **R1.628 billion** in 2018/19 and **R1.771 billion** in 2019/20. The allocation of this Department will fund, amongst others, the following priorities:

- Operating leases;
- Property payments;
- Rates & Taxes; and
- Infrastructure (including Trompsburg hospital).

(g) Police, Roads and Transport

The allocation to the Department of Police, Roads and Transport amounts to **R2.720 billion** in 2017/18, **R2.878 billion** in 2018/19 and **R3.117 billion** in 2019/20. The allocation of this Department will mainly fund priorities, such as:

- Cash in Transit;
- Outsourced agency and support (SAPO);
- Biometrics & CCTV cameras;
- Learner transport;
- Public Transport Operations;
- Provincial Roads Management Infrastructure;
- EPWP; and
- Infrastructure Enhancement.

(h) Agriculture and Rural Development

Department of Agriculture and Rural Development receives **R758.809 million** in 2017/18, **R808.457 million** in 2018/19 and **R864.185 million** in 2019/20. The following priorities are funded from the abovementioned allocation:

- LandCare Programme;
- Disaster Management (Army worm);
- Training of community and farmers;
- Agricultural projects (CASP);
- Capacitation of the Extension Officers;
- Veterinary Clinics;
- Agricultural projects (Ilima);
- Mohoma Mobung;
- Animal Vaccination; and
- Water purification Glen Farm.

(i) Sport, Arts, Culture and Recreation

The department receives a total allocation of **R687.295 million** in 2017/18, **R660.435 million** in 2018/19 and **R667.107 million** in 2019/20. The following priorities are, amongst others, funded:

- Integrated EPWP projects;
- Community Library Services programme;
- Mass Participation and Sport Development;
- Social EPWP projects;
- Macufe;
- Other Arts and Culture programmes;
- Dr Petrus Molemela stadium; and
- Infrastructure Enhancement.

(j) Human Settlements

The Department of Human Settlements receives an allocation of **R1.443 billion** in 2017/18, **R1.535 billion** in 2018/19 and **R1.624 billion** in 2019/20. The allocations for this Department fund, amongst others, the following priorities:

- Financial Interventions;
- Incremental Interventions;
- Social and Rental Interventions;
- Rural Interventions;
- Provincial Specific Programme; and
- Demolition and construction of 2 roomed houses.

VERDUIDELIKENDE MEMORANDUM

1. DOEL

Die Begrotingswetsontwerp, 2017 reguleer die bewilliging van bedrae van geld vir die behoeftes van die Provinsie ten opsigte van die finansiële jaar 1 April 2017 tot 31 Maart 2018.

Die memorandum beklemtoon begrotingsinkomste wat na verwagting ontvang sal word en wat vir elke jaar van die 2017 Mediumtermyn-bestedingsraamwerk ("MTBR") tydperk asook die uitgawes wat deur die Provinsie aangegaan word.

2. OPSOMMING

Die 2017 MTBR-begroting sluit in die bedrae reeds in die basislyn van die Departemente, asook nuwe toekennings en geheerprioritiseerde fondse. Hierdie toekennings sluit in nasionale toekennings in verband met die voorwaardelike toelae, beleidaanpassings, befondsing van nasionaal ooreengekome prioriteite en befondsing van die provinsiale eie bron van inkomste.

Die totale begroting van uitgawes vir die Provinsie vir die 2016/17 finansiële jaar beloop **R32.898 miljard**. Dit maak voorsiening vir die befondsing wat geïdentifiseer is in die Nasionale Ontwikkelingsplan, die 2014-2019 Mediumtermyn Strategiese Raamwerk (MTSR), Mediumtermyn-begrotingsbeleidsverklaring (MTBBV) en die 2017 MTBR.

Die Vrystaatse Provinsiale Regering se geprojekteerde inkomste vir die 2017/18 finansiële jaar is **R32.901 miljard**, wat bestaan uit billike deel oordragte van **R24.522 miljard**, voorwaardelike toelaes van **R7.267 miljard** en die provinsie se eie inkomste geprojekteer ten bedrae van **R1.112 miljard**.

TABEL 1: NETTO PROVINSIALE POSISIE

R' 000	2017/18	2018/19	2019/20
Totale Inkomste	32 901 050	35 103 895	37 614 679
Totale Toegewysde Uitgawe	32 898 318	35 067 635	37 526 946
Netto Surplus (Aansporing befondsing)	2 732	36 260	87 733

3. DOEL VAN TOEKENNINGS

Die totale provinsiale begroting beloop **R32.901 miljard** vir die 2017/18 finansiële jaar, soos aangedui in Tabel 2 hieronder.

Die doel van die toekennings, is om voorsiening te maak vir en om die implementering van die provinsiale regering se program van aksie in staat te stel met spesifieke klem op die volgende:

- *Die gehalte van onderwys te versterk deur toegang tot opvoedkundige geleenthede te verbeter;*

*getalle in die Wetsontwerp en Memorandum geïdentifiseer met R' 000 asook met die woorde duisend, miljoen of miljard is afgerond.

- *Die voorsiening vir gesondheidsorg te verbeter, veral vir armes, en om baba, kind en moeder sterfte syfers te verlaag;*
- *Die vlakke van misdaad te verminder en burgerveiligheid te versterk is een van die provinsiale regering se prioriteite waardeur dit van voorneme is om die getal van polisiëringspersoneel te verhoog wat spesialiseer in verskeie belangrike gebiede van misdaadvoorkoming;*
- *Om volhoubare groei te skep deur die handhawing van hoë vlakke van openbare belegging in infrastruktuur te versterk en verskeie infrastrukture en vereistes van die provinsiale regering te verbeter, is ook een van die prioriteite. Die infrastrukture wat verband hou met belegging inisiatiewe is die Skoolkoshuise, Paaie Konstruksie Programme en meer;*
- *Die Provinsie se openbare sektor werksgeleentheid programme versterk deur werksgeleenthede te verhoog in areas waar daar 'n duidelike behoefte is, veral in die polisie, onderwys en gesondheidssektore;*
- *Implementering van die Uitgebreide Openbare Werke-program ("UOWP") in gebiede soos gesondheidsdienste, konstruksie, instandhouding en omgewingsbeskermingsprojekte;*
- *Sosiale ingrypings op te gradeer om werkkuitdagings aan te spreek en sosiale beskerming te verseker.*

TABEL 2: OPSOMMING VAN VOORGESTELDE TOEWYSING AAN DEPARTEMENTE

R'000	2017/18
	Begrotingstoewysing
Premier	564 980
Vrystaat Wetgewer	234 044
Ekonomiese, Klein Sake Ontwikkeling, Toerisme en Omgewingsake	558 780
Vrystaat Provinsiale Tesourie	315 314
Gesondheid	9 774 916
Onderwys	12 739 378
Maatskaplike Ontwikkeling	1 172 295
Samewerkende Regering en Tradisionele Sake	407 187
Openbare Werke en Infrastruktuur	1 522 356
Polisie, Paaie en Vervoer	2 720 070
Landbou en Landelike Ontwikkeling	758 809
Sport, Kuns, Kultuur en Ontspanning	687 295
Menslike Nedersettings	1 442 894
Totaal	32 898 318

4. **BESPREKING**

4.1 **Provinsiale Fiskale Koevert**

'n Opsomming van die totale provinsiale inkomste koevert is in Tabel 3 hieronder vervat en weerspieël die totale inkomste van **R32.901 miljard**, **R35.104 miljard** en **R37.615 miljard** vir die finansiële jare 2017/18, 2018/19 en 2019/20 onderskeidelik.

*getalle in die Wetsontwerp en Memorandum geïdentifiseer met R' 000 asook met die woorde duisend, miljoen of miljard is afgerond.

TABEL 3: PROVINSIALE INKOMSTE KOEVERT

R'000	2017/18	2018/19	2019/20
Billike Deel	24 521 941	26 284 534	28 165 434
Voorwaardelike Toelaes	7 267 164	7 646 758	8 211 904
Totale Oordrag van Nasionaal	31 789 105	33 931 292	36 377 338
Eie Inkomste	1 111 945	1 172 603	1 237 341
Totale Inkomste	32 901 050	35 103 895	37 614 679

4.2.1 Maatskaplike Sektor Toekenings

(a) Gesondheid

Die Departement van Gesondheid is 'n bedrag van **R9.775 miljard** in 2017/18, **R10.487 miljard** in 2018/19 en **R11.268 miljard** in 2019/20 toegeken. Die toekenning van die Departement dek, onder andere, die volgende gesondheidsorgprioriteite oor die 2017 MTBR:

- Infeksiebeheer en Skoonmaak;
- Mediese Voorraad insluitende Droë Apteek;
- Medisyne;
- Mediese Afval;
- Laboratoriumdienste: Nasionale Gesondheidslaboratoriumdienste (NHLS);
- Bloedvoorraad en -Dienste;
- Herstel en onderhoud van mediese gastoerusting;
- Voedseldienste en Relevante Voorraad;
- Sekuriteitsdienste;
- Wasserydienste;
- Noodsaaklike Toerusting en Instandhoudingstoerusting;
- Infrastruktuur en Nie-Infrastruktuurinstandhouding;
- Kinderentstowwe;
- ARVs;
- Mobiele Kliniekprogram; en
- Beurse vir mediese studente.

(b) Onderwys

Die Departement van Onderwys is 'n bedrag van **R12.739 miljard** in 2017/18, **R13.614 miljard** in 2018/19 en **R14.587 miljard** in 2019/20 toegeken. Die befondsing aan hierdie Departement spreek, onder andere, die volgende sektor prioriteite oor die 2017 MTBR aan:

- Norme en standaard vir skoolbefondsing;
- Onderwyserontwikkeling;
- Leerder- en onderrigondersteuningsmateriaal (LOOM) Verbetering;
- EMIS;
- Geletterdheid en Gesyferdheid;
- Uitbreiding van Graad R;

*getalle in die Wetsontwerp en Memorandum geïdentifiseer met R' 000 asook met die woorde duisend, miljoen of miljard is afgerond.

- Koshuisondersteuning;
- Kagisho en Kutlwanong Trust;
- Matriekondersteuningsprogram;
- Vernuwing van Landbouskole;
- Pre-Graad R opleiding;
- Kwytsekelding van skoolgelde; en
- Skoolverbinding.

(c) Maatskaplike Ontwikkeling

Die Departement van Maatskaplike Ontwikkeling is 'n bedrag van **R1.172 miljard** in 2017/18, **R1.230 miljard** in 2018/19 en **R1.298 miljard** in 2019/20 toegeken. Die volgende prioriteite, onder andere, is befonds:

- Bystand van NROs;
- Vroeë Kinderontwikkeling (VKO) en Gedeeltelike Sorg;
- Konstruksie van VKOs;
- Kantoor van die Regte van Kinders;
- Slagofferbemaagtiging (TF);
- Dwelmmisbruikbehandelingstoelae; en
- Sanitêre doekies inisiatief.

4.2.2 Nie-Maatskaplike Sektor Toekennings

Toegekende befondsing vir die nie-maatskaplike sektor Departemente is soos volg:

(a) Departement van die Premier

Die Departement van die Premier ontvang **R564.980 miljoen** in 2017/18, **R606.258 miljoen** in 2018/19 en **R645.447 miljoen** in 2019/20. Die befondsing sal voorsiening maak vir die volgende prioriteite:

- Gemeenskapsontwikkelingswerkers;
- Provinsiale Kommunikasie Strategie;
- Nie-finansiële Funksie/ Menslike Hulpbronnekapasiteit (Oordrag van Provinsiale Tesourie);
- Vervoerekonoomfunksie;
- MIV-funksie;
- Harrismith Logistieke hub;
- Transversele ooreenkomste; en
- Provinsiale Beurse.

(b) Vrystaatse Provinsiale Wetgewer

Die Vrystaatse Wetgewer is 'n bedrag van **R234.044 miljoen** in 2017/18; **R247.483 miljoen** in 2018/19 en **R262.643 miljoen** in 2019/20 toegeken. Hierdie toekennings sal voorsiening maak vir vul van poste (FMPPLA) en 'n gedeelte van politieke befondsing.

(c) Ekonomiese, Klein Sake Ontwikkeling, Toerisme en Omgewingsake

'n Bedrag van **R558.780 miljoen** is toegeken for 2017/18, **R602.361 miljoen** for 2018/19 en **R621.180 miljoen** for 2019/20. Die toekenning maak voorsiening, onder andere, vir die volgende:

- Afvalbestuur;
- Bestuur van Beskernde Gebiede;
- Skoonmaak van riviere;
- Skoonmaak en Vergroening van Verskeie Dorpe;
- Klimaatsveranderingsprogramme (implementering van Cop 21 resolusies);
- Vernuwning van Oorde;
- Ekonomiese Ontwikkeling;
- Skep en Ondersteuning van Swart Industrialiste;
- Vernuwning van die Tekstielindustrie;
- Vlooiemark;
- Wêreldhandel Rondetafel; en
- KMMOs – Radikale Ekonomiese Transformasie.

(d) Vrystaat Provinsiale Tesourie

Provinsiale Tesourie is **R315.314 miljoen** in 2017/18; **R326.414 miljoen** in 2018/19 en **R327.124 miljoen** in 2019/20 toegeken. Die toekenning aan hierdie Departement sal die volgende prioriteite, onder andere, dek:

- Staat Inligtingstegnologie-agentskap (SITA);
- Munisipale Ondersteuningsprogram; en
- Verskaffersdatabasis.

(e) Samewerkende Regering en Tradisionele Sake

Die toekenning vir hierdie Departement beloop **R407.187 miljoen** in 2017/18, **R444.331 miljoen** in 2018/19 en **R473.897 miljoen** in 2019/20:

- Operasie Skoonoudit;
- Munisipale Finansiële Intervensie Xhariep;
- Groot skaalse Infrastruktuur en Basiese Dienste;
- P/P: Riool;
- Waterlaboratorium Munisipale bystand;

*getalle in die Wetsontwerp en Memorandum geïdentifiseer met R' 000 asook met die woorde duisend, miljoen of miljard is afgerond.

- Watersanitasie Ingryping; en
- Brandbestrydingstoerusting.

(f) Openbare Werke en Infrastruktuur

Die Departement van Openbare Werke en Infrastruktuur is 'n bedrag van **R1.522 miljard** in 2017/18, **R1.628 miljard** in 2018/19 en **R1.771 miljard** in 2019/20 toegeken. Die toekenning van hierdie Departement sal die volgende prioriteite, onder andere, befonds:

- Bedryfshure;
- Eiendomsbetalings;
- Eiendomsheffing en- belasting; en
- Infrastruktuur (insluitend Trompsburg hospitaal).

(g) Polisie, Paaie en Vervoer

Die toekenning vir die Departement van Polisie, Paaie en Vervoer beloop **R2.720 miljard** in 2017/18, **R2.878 miljard** in 2018/19 en **R3.117 miljard** in 2019/20. Die toekenning van hierdie Departement sal hoofsaaklik prioriteite befonds, soos:

- Kontant in Transito;
- Uitgekontraakteerde agentskap en ondersteuning (SAPO);
- Biometriese en Kringtelevisie kameras;
- Leerdervoer;
- Openbare Vervoeroperasies;
- Provinsiale Paaie Bestuursinfrastruktuur;
- UOWP; en
- Infrastruktuurverbetering.

(h) Landbou en Landelike Ontwikkeling

Departement van Landbou en Landelike Ontwikkeling ontvang **R758.809 miljoen** in 2017/18, **R808.457 miljoen** in 2018/19 en **R864.185 miljoen** in 2019/20. Die volgende prioriteite is befonds uit die bogenoemde toekenning:

- LandCare Program;
- Rampbestuur (Kommandowurm);
- Opleiding van gemeenskap en boere;
- Landbouprojekte (CASP);
- Bevoegmaking van die Voorligtingsbeamptes;
- Veeartseny Klinieke;
- Landbouprojekte (Ilima);
- Mohoma Mobung;
- Inenting van Diere; en
- Watersuiwering Glenplaas.

*getalle in die Wetsontwerp en Memorandum geïdentifiseer met R' 000 asook met die woorde duisend, miljoen of miljard is afgerond.

(i) Sport, Kuns, Kultuur en Ontspanning

Die Department ontvang 'n totale toekenning van **R687.295 miljoen** in 2017/18, **R660.435 miljoen** in 2018/19 en **R667.107 miljoen** in 2019/20. Die volgende prioriteite is, onder andere, befonds:

- Geïntegreerde UOWP projekte;
- Gemeenskapsbiblioteekdienste programme;
- Massadeelname en Sportontwikkeling;
- Maatskaplike UOWP projekte;
- Macufe;
- Ander Kuns- en Kultuurprogramme;
- Dr Petrus Molemela Stadion; en
- Infrastruktuurverbetering.

(j) Menslike Nedersettings

Die Departement van Menslike Nedersettings ontvang 'n toekenning van **R1.443 miljard** in 2017/18, **R1.535 miljard** in 2018/19 en **R1.624 miljard** in 2019/20. Die toekenning vir hierdie Departement befonds, onder andere, die volgende prioriteite:

- Finansiële Ingrypings;
- Gelydelike Ingrypings;
- Maatskaplike- en Huuringrypings;
- Landelike Ingrypings;
- Provinsiale Spesifieke Programme; en
- Sloping en konstruksie van 2 kamerhuise.